

B I D R A G
T I L L
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

B) VALSTATISTIK. XVI.

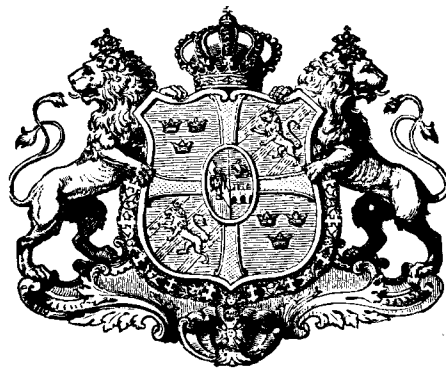
STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

RÖRANDE

RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN

1903—1905.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE IV.

STOCKHOLM,
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.
1906.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. R. Valstatistik. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1873-1911.

Täckningsår: 1872-1910.

Innehåll: Statistiska centralbyråns underdåniga berättelser rörande Riksdagsmannavalen, Riksdagens andra kammare, Landstingsvalen och Kommunala rösträtten.

Efterföljare:

Riksdagsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1970. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1909/11-1965/1968.

Kommunala valen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1919-1966.

Landstingsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1913-1919. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1912-1918.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 267-272: Allmänna val (Tab. 274-280).

B I D R A G
T I L L
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

B) VALSTATISTIK. XVI.

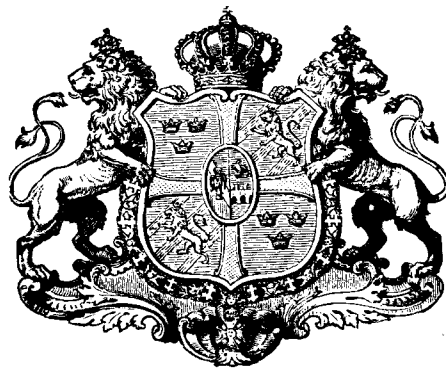
STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

RÖRANDE

RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN

1903—1905.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE IV.

STOCKHOLM,
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.
1906.

Innehållsförteckning.

	Sid.
<i>Inledning</i>	1.
<i>Riksdagens Första kammare</i>	2*
<i>Riksdagens Andra kammare:</i>	
I. Fyllnadsvälen åren 1903—1905	6.
II. Allmänna välen för riksdagsperioden 1906—1908:	
A) Valkretsarna	7.
B) Valberättigade	9.
C) Valsättet	13.
D) I välen deltagande	14.
E) Valförrättningen och röstfördelningen	16.
F) Kammarens sammansättning på grund af välen	19.

Tabeller:

1. Valen till Första kammaren åren 1903—1905	21.
2. Första kammarens sammansättning vid lagtima riksdagen år 1906	23.
3. Fyllnadsvälen till Andra kammaren åren 1903—1905	27.
4. Allmänna välen till Andra kammaren för riksdags- perioden 1906—1908	28.
5. Valberättigade och i allmänna välen till Andra kammaren för riksdagsperioden 1906—1908 deltagande i de särskilda städerna	37.

Table des matières.

	Page.
<i>Introduction</i>	1.
<i>La Première chambre.</i>	2.
<i>La Seconde chambre:</i>	
I. Élections complémentaires en 1903—1905	6.
II. Élections nouvelles pour la période de 1906—1908:	
A) Circonscriptions électorales	7.
B) Nombre des personnes ayant le droit de vote	9.
C) Élection directe ou indirecte	13.
D) Nombre des votants	14.
E) Suffrage ainsi que répartition des voix	16.
F) Résultat des élections	19.

Tableaux:

1. Élections pour la Première chambre en 1903—1905	21.
2. Les membres de la Première chambre à la Diète ordinaire en 1906	23.
3. Élections complémentaires pour la Seconde chambre en 1903—1905	27.
4. Élections nouvelles pour la Seconde chambre de la période de 1906—1908	28.
5. Id.; tableau spécial pour les villes	37.

Résumé de la Statistique électorale en 1903—1905.

Le Bureau central de statistique ayant donné déjà à l'occasion des élections de 1872 (voir *Bidrag till Sveriges officiella Statistik*, R, 1.) un exposé succinct des lois qui régissent les formes représentatives de la Suède, on a cru pouvoir y renvoyer les lecteurs, en se bornant ici à une simple exposition des traits principaux des dernières élections.

Par une modification, en 1894, de la loi sur l'organisation de la Diète, le nombre des représentants est fixé pour l'une et l'autre chambre.

La Première chambre est composée de 150 membres (tabl. 2).

Pendant les années 1903—1905, 63 personnes sont élues représentants de cette chambre (tabl. 1).

La répartition des membres selon les professions présente, en 1906, le résultat suivant (tabl. B):

Conseillers d'État, ministres actuels	—
Présidents, directeurs généraux	8
Préfets	15
Juges	11
Autres membres de l'administration civile	10
Militaires	12
Clergé	3
Professeurs	10
Médecins, pharmaciens	4
Propriétaires de biens-fonds	32
Paysans, agriculteurs	7
Maîtres de forge, fabricants	27
Négociants, etc.	10
Autres	1
	150

Une répartition des membres d'après leur domicile forme l'objet du tabl. C, et celle d'après l'âge se trouve dans le tabl. D. La moyenne d'âge est de 59.6 ans.

La Seconde chambre se compose de 230 membres, dont 150 élus dans les districts de la campagne et 80 élus par les villes (tabl. 4).

En moyenne, un représentant est élu pour une population de 27,166 à la campagne et de 14,824 dans les villes.

Le nombre total des personnes ayant le droit de vote était de 432,099, dont 313,458 à la campagne et 118,641 dans les villes (tabl. 4). Ainsi, 7.7 % de la population rurale et 10.0 % de la population urbaine possédaient ce droit. Quant à la campagne, les préfetures de Gottland (10.7 %) et de Blekinge (4.6 %) présentent les différences les plus marquées (tabl. E); en descendant jusqu'aux circon-

scriptions électorales, on trouve le maximum de 13.1 % et le minimum de 3.9 %. Quant aux villes, le maximum est de 16.0 %, le minimum de 6.4 %.

Des circonscriptions électorales de la campagne

• 5 comptaient	500—1,000 personnes ayant le droit de vote.
28 »	1,000—1,500 » » »
34 »	1,500—2,000 » » »
48 »	2,000—2,500 » » »
19 »	2,500—3,000 » » »
11 »	3,000—3,500 » » »
5 »	au-dessus de 3,500 » » »

150

De ces circonscriptions, 145 ont fait usage de l'élection directe et 5 de l'élection indirecte. Toutes les villes, aussi celles qui en avaient le choix, ont voté directement.

Le nombre des votants s'élevait à 44.7 % des personnes qui possédaient le droit de vote à la campagne (45.4 % aux élections directes, 11.4 % aux élections indirectes), et à 65.5 % de celles des villes.

Des représentants de la campagne, 122, ou 81 %, ont été réélus; de ceux des villes 50, soit 63 %.

Des représentants de la campagne, 131 élus directement et 5 élus indirectement ont remporté la majorité absolue; de ceux des villes, 75 ont atteint cette majorité.

17 élections, dont 14 à la campagne et 3 dans les villes, ont fait l'objet d'un appel; 2 ont dû être annulées à cause d'infractions contre les formes.

Une répartition selon les professions des membres de la Seconde chambre, en 1906, présente le résultat que voici (tabl. I):

Membres de l'administration civile	30
Militaires	2
Clergé	7
Professeurs	11
Service de l'église, instituteurs communaux	11
Gens de lettres, imprimeurs	10
Propriétaires de biens-fonds	14
Paysans, agriculteurs	93
Maîtres de forge	5
Fabricants, artisans	10
Ouvriers	10
Négociants, etc.	18
Autres	9
	230

L'âge des membres forme l'objet du tabl. K. La moyenne d'âge est de 52.1 ans.

TILL KONUNGEN.

Statistiska Centralbyrån får härmed afgifva sin underdåniga berättelse rörande *riksdagsmannavalen under åren 1903—1905*.

I de formulär, som användts vid meddelandet af primäruppgifter till denna redogörelse, hafva under förenämnda tidrymd inga förändringar vidtagits. Utdelning af blanketter till vederbörande myndigheter har på sedvanligt sätt egt rum samtidigt med utsändandet af den till ledning vid senaste allmänna val offentliggjorda »Uppgift å folkmängden inom hvarje kommun, härad, tingslag, domsaga, stad och län den 31 december 1904».

Till fullständigande af de inkomna primäruppgifterna och undanröjande af vissa felaktigheter i desamma har Central-

byrån funnit sig nödsakad att äfven denna gång utfärda ett stort antal skrivelser, nämligen 283, hvilka till öfvervägande delen föränledts af bristande upplysningar om antalet vid riksdagsmannaval eljest röstberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande personer.

Af de till redogörelsen hörande tabeller afhandlar tab. 1 valen till Första kammaren åren 1903—1905; tab. 2 Första kammarens sammansättning vid lagtina riksdagen år 1906; tab. 3 fyllnadsvalet till Andra kammaren åren 1903—1905; tab. 4 allmänna valen till Andra kammaren för riksdagsperioden 1906—1908, och innehåller tab. 5 en speciell redogörelse för de särskilda städerna beträffande sistnämnda val.

Riksdagens Första kammare.

(Tab. 1 och 2.)

Antalet valkretsar vid val till Riksdagens Första kammare utgör 30, nämligen de 25 landstingsområdena samt städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Gäfle. Medelfolkvärdet i hvarje valkrets öfver hufvud uppgick vid 1904 års slut till 175,360, med maximum för Malmöhus län, 356,186, och minimum för Gäfle stad, 30,776.

Antalet valmän för val af riksdagsmän i Första kammaren, d. v. s. landstingsmän och stadsfullmäktige i de städer, som ej

Tab. A. Folkvärdet och valmän i Första kammarens valkretsar samt antalet riksdagsmän för de särskilda valkretsarna.

Valkrets.	Folkvärdet d. 31 december 1904.	Antal valmän år 1905.	Antal riksdagsmän fr. o. m. år 1905.	Folkvärdet	
				pr valman.	pr representant.
Stockholms stad	317,964	100	9	3,180	35,829
Stockholms län	188,199	53	5	3,551	37,640
Uppsala län	125,541	38	4	3,304	31,385
Södermanlands län	169,052	47	5	3,597	33,810
Östergötlands län	241,889	67	7	3,610	34,556
Norrköpings stad	44,378	52	1	853	44,378
Jönköpings län	204,882	52	6	3,940	34,147
Kronobergs län	158,003	37	5	4,270	31,601
Kalmar läns norra del	90,703	23	3	3,944	30,234
Kalmar läns södra del	136,229	36	4	3,784	34,057
Gottlands län	53,171	26	2	2,045	26,586
Blekinge län	147,958	41	4	3,609	36,990
Kristianstads län	219,242	53	6	4,137	36,540
Malmöhus län	356,186	97	10	3,672	35,619
Malmö stad	70,797	54	2	1,311	35,399
Hallands län	142,671	41	4	3,480	35,668
Göteborgs och Bohus län	214,620	60	6	3,577	35,772
Göteborgs stad	138,030	60	4	2,301	34,508
Älfsborgs län	280,514	73	8	3,843	35,064
Skaraborgs län	240,149	67	7	3,584	34,307
Värmlands län	255,223	66	7	3,867	36,460
Örebro län	199,327	55	6	3,624	33,221
Västmanlands län	149,403	43	4	3,474	37,351
Kopparbergs län	221,987	60	6	3,700	36,998
Gäflerborgs län	213,440	53	6	4,027	35,573
Gäfle stad	30,776	45	1	684	30,776
Västernorrlands län	238,777	63	7	3,790	34,111
Jämtlands län	112,840	30	3	3,761	37,613
Västerbottens län	151,205	37	4	4,087	37,801
Norrbottnens län	147,646	41	4	3,601	36,912
Samtliga valkretsar	5,260,811	1,570	150	3,351	35,072

deltaga i landsting, utgjorde år 1905 enligt tab. 1, fullständigad med ledning af uppgifter ur landstingens från trycket utgifna förhandlingar, 1,570, däraf 1,259 landstingsmän och 311 stadsfullmäktige, fördelade på de särskilda landstingen och städerna så, som vidstående tab. A upplyser. Sedan år 1902 har antalet af dessa valmän i det hela ökat med 24, nämligen 22 landstingsmän och 2 stadsfullmäktige.

På hvarje valman öfver hufvud kom år 1905 enligt tab. A en folkvärd af 3,351 personer, men de särskilda valkretsarna förete härvid ganska betydande skillnader. Sälunda uppgick för Kronobergs län folkvärdet pr valman ända till 4,270 samt för Kristianstads, Västerbottens och Gäflerborgs län likaledes till mer än 4,000, men utgjorde för Gottlands län 2,045, för Malmö stad 1,311, för Norrköping 853 och för Gäfle endast 684. I Kronobergs län var alltså folkvärdet pr valman till Första kammaren mer än sex gånger så stor som i Gäfle stad.

Antalet deltagande i valen till Första kammaren är, såsom af tab. 1 (kol 5 och 6) framgår, merendels detsamma som antalet valmän, men då ej sällan ett motsatt förhållande eger rum, kan beträffande åren 1903—1905 antalet i valen deltagande beräknas hafva utgjort 96.2 % af hela antalet därvid valberättigade.

Antalet ledamöter i Första kammaren är jämlikt § 6 riksdagsordningen fastställt till 150, och skall det antal riksdagsmän, hvarje landstingsområde eller stad, som ej i landsting deltaga, eger utse, hvarjtionde år efter angifna grunder bestämmas af Konungen. I följd däraf bestämdes med ledning af de uppgifter om folkvärdet den 31 december 1903, som af Statistiska Centralbyrån meddelats, genom Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 3 juni 1904, att hvarje valkrets skulle utse det antal riksdagsmän i Första kammaren, som i tab. A finnes angifvet. Sedan näst föregående tioårsperiod hade på grund af folkvärdets förändringar antalet representanter för hvar och en af de valkretsar, som utgöras af Stockholms stad, Göteborgs stad och Norrbottens län, ökat, men för hvarjdera af Kristianstads, Skaraborgs och Värmlands län minskats med 1. Då under tiden mellan kungörelsens utfärdande och sammanträdet af 1905 års lagtima riksdag en representant för hvarjdera af Kristianstads och Skaraborgs län afgick på grund af utgåendet mandat samt en af representanterna för Värmlands län afsade sig riksdagsmannauppdraget, var, sedan val af de nya representanterna för Stockholms stad, Göteborgs stad och Norrbottens län egt rum under senare delen af år 1904, regleringen fullständig genomförd vid riksdagens öppnande.

Förhållandet emellan antalet representanter och folkvärdet, hvilket vid den reglering, som jämlikt nådiga kungörelsen den 16 juni 1894 första gången eger rum på grund af den samma år vidtagna ändringen af § 6 riksdagsordningen, utvisade för

riket i dess helhet 1 riksdagsman mot 32,161 inv., hade vid den sista regleringen ändrats till 1: 34,809. Om åter 1904 års folkmängdssumma lägges till grund för beräkningen, visar sig, att $\frac{1}{150}$ af rikets folkmängd uppgår till 35,072, hvilket alltså svarar mot hvarje representant öfver hufvud, och förete af samtliga valkretsarna 16 högre och 14 lägre tal än nämnda medelsiffra för riket i dess helhet. Högsta folkmängden pr representant förete Norrköpings stad, 44,378 inv., medan å andra sidan Gottlands län har endast 26,586 inv. mot hvarje representant i Första kammaren. I fall regleringen skett på grundvalen af folkmängdsuppgifterna för år 1904, hade antalet representanter för hvarje valkrets blifvit lika med det nuvarande.

Antalet *invalda* riksdagsmän i Första kammaren under åren 1903—1905 utgjorde, såsom af tab. 1 framgår, 63. Af dessa valdes 18 under år 1903, 23 under år 1904 och 22 under år 1905. Nyvalda voro 38, af hvilka dock 14 förut varit riksdagsmän, samt direkt omvalda 25, nämligen 6 under år 1903, 12 under år 1904 och 7 under år 1905.

I afseende på *valtiden* visar sig, att af de under ofvannämnda tre år utsedda representanterna 4 valdes under pågående riksdag, men alla de öfriga senare under året, merendels vid landstingens ordinarie sammanträden.

Samtliga de val, som under åren 1876—1905 förrättats till Första kammaren och ej uteslutande haft sin grund i folkmängdens tillväxt eller ändring i riksdagsordningen, utgöra 618, och hafva de varit föranledda af nedannämnda orsaker:

År.	Afsägelse.	Dödsfall.	Mandatets utgång.	Summa.
1876—1880	54	7	25	86
1881—1885	40	13	57	110
1886—1890	51	12	42	105
1891—1895	50	8	50	108
1896—1900	30	11	57	98
1901	5	3	11	19
1902	12	1	16	29
1903	6	2	10	18
1904	3	5	15	23
1905	12	3	7	22
Summa 263	65	290	618	

Till de efter afsägelse utgångna äro endast hänfödda ledamöter i kammaren, som afsagt sig platserna före nioårsperiodens slut. Bland afgangna vid mandatets utgång äro räkuade alla, hvilkas mandat utgått, vare sig de blifvit omvalda eller icke.

Af de 618 ledigheter i kammaren, som från och med 1876 till 1905 års utgång blifvit fyllda, hafva sålunda 42 6 % haft sin grund i afsägelse före nioårsperiodens slut, 10 5 % i dödsfall och 46 9 % i mandatets utgång. Ensamt för åren 1903—1905 utgjorde motsvarande relativa tal resp. 33 3, 15 9 och 50 8. Med ledning af ofvanstående uppgifter för åren 1876—1905 torde man kunna beräkna, att hvarje år ungefär 21 platser i Första kammaren blifva lediga, nämligen 9 genom afsägelse, 2 genom dödsfall och 10 på grund af mandatets utgång.

Såsom en naturlig följd af inträffade afsägelser och dödsfall kommer *medellängden af ett mandats varaktighet* icke på långt när att uppnå den i riksdagsordningen normerade tiden af nio år. Enligt föregående redogörelser hade hvar och en af de 689 per-

soner, hvilka under åren 1866—1894 blifvit invalda i Första kammaren, i medeltal fungerat 6 5 år af valperioden. För de 56¹⁾ personer, som invaldes under åren 1895—1897 och hvilkas mandat redan nu utgått eller under innevarande år 1906 upphöra, utgör funktionstiden öfver hufvud 7 3 år, således icke obetydligt längre tid än den förut normala. Hvar och en af de 745 riksdagsmän, som invalts under åren 1866—1897, befinnes hafva i medeltal fungerat 6 6 år. Detta framgår som resultat af efterföljande uppgifter om mandatets varaktighet, hvilken utgjort:

1 år för	41 riksdagsmän eller	5 5 % af hela antalet
2 » »	59 » »	7 9 »
3 » »	52 » »	7 0 »
4 » »	67 » »	9 0 »
5 » »	44 » »	5 9 »
6 » »	41 » »	5 5 »
7 » »	40 » »	5 4 »
8 » »	47 » »	6 3 »
9 » »	354 » »	47 5 »

Summa 745 riksdagsmän eller 100 0 %

Icke ens halfva antalet af de i Första kammaren invalda riksdagsmännen har alltså fungerat den normerade tiden af nio år.

Af de 63 personer, som under åren 1903—1905 invaldes i Första kammaren, hade 1 förut varit ledamot såväl i ständsriksdag som i Första kammaren, 6 hade förut varit ledamöter i båda kamrarna, 26 endast i Första kammaren och 6 endast i Andra kammaren, hvaremot 24 ej förut varit riksdagsmän.

Tab. B. Yrkesfördelning af Första kammarens ledamöter.

Ämbete eller yrke.	Riksdagen år					
	1891	1894	1897	1900	1903	1906
Statsministrar och statsråd	5	6	4	4	3	—
Justitiebondsman och justitieråd	1	—	1	1	1	1
Presidenter och generaldirektörer	9	9	8	6	8	8
Öfverståthållare och landshöfdingar	9	11	6	10	11	15
Öfver- och underdomare	15	10	9	12	13	10
Andra civila ämbetsmän	9	11	16	10	11	10
Generalspersoner	3	3	3	1	1	2
Regementsofficerare	6	8	7	8	3	1
Kompaniofficerare	5	3	3	11	10	9
Biskopar och kyrkoherdar	2	3	5	5	5	3
Professorer och lärare	5	5	7	10	9	10
Läkare och apotekare	4	4	3	2	3	4
Godsegare	27	33	40	33	35	32
Hemmansegare och landbrukare	8	9	5	5	5	7
Bruks- och fabriksidkare	24	20	21	18	21	27
Köpmän o. dyl.	10	10	8	8	8	10
Öfriga	5	3	4	6	3	1
Summa	147	148	150	150	150	150

¹⁾ Antalet utgjorde egentligen 57, men en af dessa afsade sig uppdraget kort efter valet på grund af inval till Andra kammaren.

Såsom af tab. 1, anm. 5, framgår, blef ett af de under åren 1903—1905 förrättade valen till Första kammaren *öfverklagadt*.

För Första kammarens sammansättning vid 1906 års riksdag redogöres i tab. 2, och meddelas därvid för hvarje ledamot uppgift om ämbete eller yrke samt boningsort, då denna är belägen utom valkretsen; födelseår; senaste valår och valdag; de år, under hvilka han förut bevisat lagtina riksdag såsom ledamot af kammaren, hvarjämte genom särskilda beteckningar angifvits föregående ledamotskap af Andra kammaren samt deltagande i ständsriksdag.

Ett försök till *yrkesfördelning* af Första kammarens ledamöter föreligger i tab. B, hvarvid erinras, att likasom i äldre redogörelser f. d. utöfvare af ämbeten eller yrken i allmänhet räknats till den grupp, hvilken de skulle tillhört, om samma ämbete eller yrke fortfarande utöfvats, men att likväl vissa undantag måst i ett eller annat fall ske, särskildt i fråga om förutvarande medlemmar af statsrådet, hvilka fördelats på olika grupper. För öfrigt torde böra nämnas, att minst 7 af de till andra, hufvudsakligen militära yrkesgrupper här räknade kammarledamöterna tillika äro godsegare.

Om samtliga till Första kammaren hörande civila, militära och ecklesiastika ämbetsmän äfvensom förutvarande innehafvare af statstjänster samt läkare och apotekare sammanföras till en enda grupp, stiger denna till ett antal af 73, utgörande nära 49 % af kammarens hela ledamotsantal, medan de återstående 77, eller 51 %, till allra största delen utgöras af godsegare, hemmansegare och landtbrukare, bruks- och fabriksidkare samt köpmän och dylika. Till jämförelse må anföras, att af 1867 års Första kammare utgjorde förstnämnda grupp 59, eller fullt 47 %, och den senare 66, utgörande nära 53 % af hela antalet ledamöter. Af kammarens nuvarande ledamöter hafva 13 förut innehaft platser i statsrådet.

Den fördelning af Första kammarens ledamöter efter deras nuvarande *boningsorter*, som tab. C angifver, har upprättats med ledning dels af primäruppgifterna om valen och dels af den genom Riksdagens kansli offentliggjorda förteckningen öfver kammarens ledamöter. Därpå visar sig bland annat, att 10 valkretsar för närvarande hafva sina samtliga representanter bosatta inom det egna området, nämligen Stockholms stad, Norrköpings stad, Jönköpings och Kronobergs län, Kalmar läns södra del, Gottlands och Kristianstads län, Malmö stad, Skaraborgs län och Gäfle stad. Å andra sidan befinnes, att af representanterna för Kalmar läns norra del, Göteborgs och Bohus samt Västerbottens län flere äro bosatta utom valkretsen än inom densamma, samt att Norrbottens läns alla representanter äro bosatta utom området. Af representanterna för Uppsala och Västmanlands län bor jämt hälften utom valkretsen. I allt äro omkring 75 % af Första kammarens ledamöter bosatta inom valkretsen, 23 % i Stockholm och 7 % i öfriga riket, varande Stockholmsrepresentanterna härvid räknade på tvenne ställen. Till jämförelse härutinnan torde böra erinras, att år 1867 utgjorde motsvarande tal resp. 81, 16 och 6 % och år 1903 resp. 73, 25 och 8 %.

Då förestående uppgifter afse representanternas nuvarande boningsorter och då funktionstiden för kammarens ledamöter kan uppgå till nio år, måste därpå blifva en följd, att den boningsort, som nu angifves för en riksdagsman, icke alltid är densamma som vid tiden för hans inval, och att sålunda mången, som vid sistnämnda tillfälle var bosatt inom valkretsen, nu ej

längre har där sin boningsort, utan afflyttat till annan del af riket, merendels hufvudstaden.

Åldersfördelningen af Första kammarens ledamöter vid början af år 1906 utfaller på sätt tab. D närmare angifver, hvarvid till jämförelse äfven meddelas dylika uppgifter för åren 1888 och 1897. I likhet med förhållandet år 1903 innefattar åldersgruppen 60—70 år de flesta representanterna, nämligen 58, eller nära 39 % af hela antalet, hvarefter närmast följer gruppen 50—60-åringar, utgörande 52 (nära 35 %), så att med inräknande af de 18 (12 %), som öfverskridit 70 år, hela antalet riksdagsmän i Första kammaren öfver 50 år utgör 128, eller fullt 85 % af samtliga. *Medelåldern* för hvarje riksdagsman öfver hufvud uppgick vid ofvan angifna tidpunkt till 59.6 år efter att sedan år 1867, då den utgjorde allenast 52.5 år, hafva nästan oafbrutet varit i stigande, såsom ock närmare framgår beträffande åren 1891—1906 af efterföljande uppgifter:

Tab. C. Fördelning af Första kammarens ledamöter efter boningsort år 1906.

Valkrets.	Bosatta			Hela antalet ledamöter.
	i valkretsen.	i Stockholm.	i öfriga riket.	
Stockholms stad	9	9	—	9
Stockholms län	4	1	—	5
Uppsala län	2	2	—	4
Södermanlands län	4	1	—	5
Östergötlands län	6	1	—	7
Norrköpings stad	1	—	—	1
Jönköpings län	6	—	—	6
Kronobergs län	5	—	—	5
Kalmar läns norra del	1	1	1	3
Kalmar läns södra del	4	—	—	4
Gottlands län	2	—	—	2
Blekinge län	3	1	—	4
Kristianstads län	6	—	—	6
Malmöhus län	9	1	—	10
Malmö stad	2	—	—	2
Hallands län	3	—	1	4
Göteborgs och Bohus län	1	3	2	6
Göteborgs stad	3	1	—	4
Älfsborgs län	6	1	1	8
Skaraborgs län	7	—	—	7
Värmlands län	6	1	—	7
Örebro län	4	2	—	6
Västmanlands län	2	1	1	4
Kopparbergs län	4	1	1	6
Gäflborgs län	4	2	—	6
Gäfle stad	1	—	—	1
Västernorrlands län	5	1	1	7
Jämtlands län	2	—	1	3
Västerbottens län	1	2	1	4
Norrbottens län	—	3	1	4
Summa	118	35	11	150

År 1891	Medel- ålder, år.	57.7	År 1900	Medel- ålder, år.	1) 58.6
» 1894	1) 57.2		» 1903	1) 59.0	
» 1897	1) 58.0		» 1906	59.6	

Den äldste af Första kammarens nuvarande ledamöter är född år 1824, den yngste år 1867.

Efter senaste *valår* fördela sig Första kammarens ledamöter på följande sätt:

Valår.	Hela antalet valda.	Däraf nu kvarstående.	
		Antal.	%.
1897	19	8	42.1
1898	20	11	55.0
1899	25	15	60.0
1900	17	14	82.4
1901	19	16	84.2
1902	29	27	93.1
1903	18	17	94.4
1904	23	20	87.0
1905	22	22	100.0
= 192		150	78.1

Tab. D. Åldersfördelning af Första kammarens ledamöter.

Åldersår.	1888.	1897.	1906.	Åldersår.	1888.	1897.	1906.
36—37	—	1	—	63—64	4	6	10
37—38	—	1	—	64—65	7	2	7
38—39	—	—	1	65—66	6	3	7
39—40	—	—	—	66—67	2	3	5
40—41	—	—	1	67—68	7	2	2
41—42	—	5	—	68—69	4	3	4
42—43	3	1	—	69—70	4	3	7
43—44	2	—	2	70—71	3	2	6
44—45	8	1	2	71—72	2	5	3
45—46	6	2	3	72—73	—	2	2
46—47	5	2	3	73—74	2	1	2
47—48	3	5	4	74—75	—	—	2
48—49	2	3	4	75—76	—	—	1
49—50	3	6	2	76—77	1	3	—
50—51	3	5	8	77—78	1	3	—
51—52	5	7	6	78—79	—	—	1
52—53	8	4	2	79—80	—	1	—
53—54	7	8	4	80—81	—	1	—
54—55	7	10	5	81—82	—	—	1
55—56	2	10	3				
56—57	10	5	6	S:n 36—40	—	2	1
57—58	4	5	6	40—50	32	25	21
58—59	1	6	8	50—60	50	66	52
59—60	3	6	4	60—70	53	39	58
60—61	5	6	6	70—80	9	17	17
61—62	5	7	4	80—82	—	1	1
62—63	9	4	6				
				Summa	144	150	150

1) Enär de i föregående berättelser angifna siffrorna för åren 1894—1903 ej hänföra sig till början af riksdagsåret utan till en senare tidpunkt, hafva de här måst ändras.

Till jämförelse må härvid anföras, att de under åren 1888—1896 invalda riksdagsmän i Första kammaren utgjorde ett antal af 198, af hvilka vid 1897 års riksdag kvarstodo 148, eller 74.7 %.

Angående *valmånaden* framgår af tab. 2, att de flesta af kammarens ledamöter, nämligen 131 (87.3 %) blifvit invalda i september eller i början af oktober, alltså vid tiden för landstingens ordinarie sammanträden, och endast 19 (12.7 %) å annan tid, af hvilka 8 äro representanter för städer och 11 för lands- tingsområden.

En fördelning af Första kammarens ledamöter efter deras *hela funktionstid*, eller sammanlagda antalet år, under hvilka de tillhört nämnda kammare, vare sig som representanter för en och samma valkrets eller för olika valkretsar, såsom eger rum i fråga om 14 personer, utfaller beträffande åren 1900, 1903 och 1906 på följande sätt:

Funktions- tid.	1900.	1903.	1906.	Funktions- tid.	1900.	1903.	1906.
38 år	—	—	1	18 år	2	1	7
37 »	—	—	—	17 »	1	7	5
36 »	—	—	1	16 »	4	5	3
35 »	—	1	—	15 »	3	8	9
34 »	1	—	—	14 »	9	7	7
33 »	—	1	—	13 »	7	4	8
32 »	1	—	—	12 »	7	9	7
31 »	—	—	—	11 »	10	7	5
30 »	1	—	—	10 »	4	9	5
29 »	—	—	1	9 »	10	10	4
28 »	—	—	—	8 »	10	9	7
27 »	1	—	—	7 »	11	8	10
26 »	—	2	2	6 »	11	5	4
25 »	1	1	—	5 »	8	8	9
24 »	—	—	1	4 »	10	15	11
23 »	4	2	—	3 »	7	5	10
22 »	2	—	3	2 »	9	10	7
21 »	—	1	1	1 »	14	12	12
20 »	2	—	6				
19 »	—	3	4				
				Summa	150	150	150

Af de personer, som vid kammarens första sammanträde år 1867 voro ledamöter af densamma, kvarstår blott *en*, nämligen H. Exc. Riksmarskalken Frih. F. von Essen, som från nämnda tid bevisat alla riksdagar utom 2, och uppgår alltså hans funktionstid till 38 år. Kammarens nuvarande talman, Godsegaren Grefve N. G. A. Sparre, har alltsedan år 1871 oafbrutet tillhört kammaren och således fungerat 36 år. Sammanlagt hafva endast 3 personer fungerat längre tid än 27 år; fungerade under 18 år eller mera utgöra 27, under 9 år eller längre tid ej mindre än 80, eller 53.3 % af hela antalet.

Med hänsyn till hela *antalet bevisade riksdagar*, den nu pågående inräknad, fördela sig Första kammarens nuvarande ledamöter sålunda:

Andra kammaren. Fyllnadsvalet åren 1903—1905.

Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.	Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.	Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.	Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.	Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.	Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.
45	1	35	1	25	1	15	9	9	6	3	—
44	—	34	2	24	5	14	5	8	5	2	8
43	1	33	2	23	3	13	7	7	7	1	1
42	—	32	—	22	3	12	5	6	9	Summa 150	
41	—	31	—	21	8	11	3	5	7		
40	—	30	2	20	5	10	7	4	7		
39	—	29	1	19	5						
38	—	28	3	18	8						
37	—	27	—	17	8						
36	—	26	4	16	1						

Ännu finnas bland Första kammarens ledamöter 6, hvilka bevisat ständsriksdag, samtliga såsom medlemmar af Ridderskapet och Adeln. Förutvarande representanter i Andra kammaren utgöra ett antal af 28.

Riksdagens Andra kammare.

(Tab. 3—5.)

I. Fyllnadsvalet åren 1903—1905.

(Tab. 3.)

Af de 230 för perioden 1903—1905 valda riksdagsmän i Andra kammaren afgingo före denna tids utgång 8, efter hvilka fyllnadsvalet egde rum. Af dessa val skedde 2 under år 1903, 2 under år 1904 och 4 under år 1905. Enligt hvad tab. 3 utvisar, skedde 2 af valen i mars och april under pågående riksdag, 3 under sommaren och 3 senare under året.

Från och med år 1888 hafva fyllnadsvalet under de särskilda riksdagsperioderna uppgått till följande antal och fördelade sig på hvartera af *periodens trenne år* sålunda:

Riksdagsperiod.	1:a året.	2:a året.	3:e året.	Summa fyllnadsväl.
1888—1890	5	7	4	16
1891—1893	8	9	2	19
1894—1896	9	9	3	21
1897—1899	4	8	—	12
1900—1902	6	12	6	24
1903—1905	2	2	4	8

Antalet fyllnadsväl var under åren 1903—1905 lägre än under någon af de föregående perioder, för hvilka uppgifter härom föreligga.

Under hela tidrymden 1876—1905 utgjorde antalet fyllnadsväl 194, däraf 58 under riksdagsperiodernas första år, 109 under deras andra, men endast 27 under deras tredje år. För hvarje särskild period har ock i regeln största antalet sådana val egt rum under andra året och det minsta antalet under tredje året.

Särskildt för *landsbygd* och *städer* utgjorde fyllnadsvalet nedanstående antal, dels i och för sig och dels i förhållande till hela antalet representanter i Andra kammaren.

Riksdagsperiod.	Landsbygd.		Städer.		Hela riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1888—1890	9	6.2	7	9.2	16	7.2
1891—1893	10	6.8	9	11.1	19	8.3
1894—1896	17	11.7	4	4.8	21	9.2
1897—1899	6	4.0	6	7.5	12	5.2
1900—1902	15	10.0	9	11.3	24	10.4
1903—1905	3	2.0	5	6.3	8	3.5

Då medeltalet fyllnadsväl för de anförda riksdagsperioderna uppgick till 10 för landsbygden och 7 för städerna, utvisade alltså perioden 1903—1905 i båda hänseendena ett lägre antal än det vanliga. Siffran för landsbygden är endast hälften så stor som den lägsta förut iakttagna, nämligen för perioden 1897—1899.

Angående *orsakerna* till de ledigheter, som föranlett ifrågasvarande val, meddelas efterföljande uppgifter:

Riksdagsperiod.	Afsägelse.	Dödsfall.	Summa.
1888—1890	10	6	16
1891—1893	15	4	19
1894—1896	14	7	21
1897—1899	4	8	12
1900—1902	16	8	24
1903—1905	4	4	8

Anförda uppgifter ådagalägga sålunda, att af de ledigheter i Andra kammaren, som under dessa 18 år uppstått, 63 % haft sin grund i afsägelse före mandatets utgång och 37 % i dödsfall. Under perioden 1903—1905 utgjorde afsägelserna och dödsfallen samma antal. Med ledning af ofvanstående data torde

man kunna beräkna, att hvarje år 5 à 6 platser i kammaren blifva lediga, nämligen 3 à 4 genom afsägelse och 2 i följd af dödsfall.

Deltagandet i fyllnadsvalen under åren 1903—1905, eller 30.3 % af samtliga valberättigade, visade sig öfver hufvud taget

betydligt mindre än vid de allmänna valen 1902, däri 47.2 % af valmännen deltog. Högst var antalet deltagande vid valet i Kalmar (47.1 %) och därefter i Onsjö härad (46.0 %) samt Göteborg (44.3 %); lägst åter i Stockholms stads tredje valkrets (13.7 %), där valet egde rum kort före riksdagsperiodens slut.

II. Allmänna valen för riksdagsperioden 1906—1908.

(Tab. 4 och 5.)

A) Valkretsarna.

Antalet valkretsar för val till Riksdagens Andra kammare är genom Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 22 maj 1896 bestämdt att, intill dess annorlunda varder stadgadt, utgöra 196, af hvilka 150 tillhöra landsbygden och 46 omfatta städerna, Stockholms stad härvid räknad såsom blott en valkrets, enär den för hufvudstaden gällande kretsfordelning endast afser själfva valförrättningen och i öfrigt icke innebär någon afvikelse från de för riksdagsmannavalen stadgade grunder.

I § 13 riksdagsordningen är stadgadt, att Andra kammarens ledamöter skola utgöra ett antal af 230, däraf 150 för landet och 80 för städerna; att å landet skall för hvarje domsaga utses en riksdagsman, hvarvid dock, i fall domsagornas antal understiger 150, de folkrikaste domsagorna skola för ernående af det bestämda antalet riksdagsmän, såvidt ske kan häradsvis, indelas i två valkretsar, som hvardera välja en riksdagsman; att i stad, hvars folkmängd uppgår till eller öfverstiger en åttiondedel af folkmängden i rikets alla städer, skall väljas efter stadens folkmängd en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en åttiondedel af städernas folkmängd, samt att städer med mindre folkmängd än nyss anförda skola ordnas, såvidt lämpligen ske kan länsvis, i så många valkretsar, som med iakttagande af, att hvardera utser en riksdagsman, erfordras för uppnående af det föreskrifna antalet riksdagsmän för städerna. Därför är stadgadt, att indelningen af omförmälda valkretsar, så ock riksdagsmännens antal för hvar och en af de städer, hvilkas folkmängd i och för sig berättigar dem att utan förening med annan stad välja riksdagsman, skall efter ofvan angifna grunder hvart tionde år bestämmas af Konungen.

På grund däraf och med ledning af de uppgifter om folkmängden den 31 december 1895, som blifvit af Statistiska Centralbyrån meddelade, förordnade Eders Kungl. Maj:t genom ofvannämnda nådiga kungörelse dels huruledes 33 af rikets 117 domsagor skulle för uppnående af antalet 150 valkretsar å landsbygden delas i hvardera två valkretsar, dels ock hvilka städer egde hvar för sig välja en eller flere riksdagsmän samt på hvad sätt de mindre städernas indelning i valkretsar skulle ega rum. För dessa förhållanden är närmare redogörelse meddelad i Statistiska Centralbyråns underdåniga berättelse angående riksdagsmannavalen åren 1894—1896, till hvilken därför torde få hänvisas. Dock må erinras, att de båda valkretsar, som vid nämnda tid utgjorde Väster-Dalarnes domsaga, och de båda kretsar, hvilka ingingo i Norra Ångermanlands domsaga, numera utgöra särskilda domsagor, samt att genom afskiljande af vissa tingslag från Kalix och Torneå domsagor bildats en ny domsaga, benämnd Gällivare domsaga, hvadan hela antalet dom-

sagor för närvarande utgör 120, af hvilka dock den sistnämnda i fråga om riksdagsmannaval uppgår i de båda äldre domsagor, ur hvilka den utbrutits. Af de återstående 119 äro 31 hvar för sig delade i två valkretsar.

Rikets *landsbygd*¹⁾ egde vid 1904 års slut en sammanlagd *folkmängd* af 4,074,905 personer, hvadan på hvar och en af de 150 valkretsarna eller, hvilket här är detsamma, på hvarje representant kom öfver hufvud en folkmängd af 27,166. I fråga om fördelningen på län af såväl ofvannämnda folkmängdesumma som ock antalet representanter samt angående förhållandet vid de fem närmast föregående allmänna valen till Andra kammaren upplyser efterföljande öfversikt:

Län (landsbygd).	Folkmängd vid näst föregående års slut.	Antal valkretsar eller represen- tanter.	Folkmängd pr valkrets eller representant.
Stockholms län	170,931	5	34,186
Uppsala län	96,900	4	24,225
Södermanlands län	141,341	6	23,557
Östergötlands län	217,869	8	27,234
Jönköpings län	176,296	7	25,185
Kronobergs län	150,306	6	25,051
Kalmar län	193,508	8	24,189
Gottlands län	44,398	2	22,199
Blekinge län	169,175	4	27,294
Kristianstads län	203,037	7	29,005
Malmöhus län	280,986	11	25,544
Hallands län	113,354	5	22,671
Göteborgs och Bohus län	197,812	7	28,259
Älfsborgs län	246,487	9	27,387
Skaraborgs län	214,573	7	30,653
Värmlands län	229,364	8	28,671
Örebro län	168,188	6	28,031
Västmanlands län	118,021	4	29,505
Kopparbergs län	208,753	8	26,094
Gäflleborgs län	197,108	7	28,158
Västernorrlands län	211,107	8	26,388
Jämtlands län	105,741	4	26,435
Västerbottens län	145,030	5	29,006
Norrbottens län	134,620	4	33,655
Landsbygden år 1905 ¹⁾	4,074,905	150	27,166
» » 1902	4,053,414	150	27,023
» » 1899	4,004,521	150	26,697
» » 1896	3,939,824	150	26,265
» » 1893	3,884,517	145	26,790
» » 1890	3,890,667	147	26,467

¹⁾ Till landsbygden har i denna berättelse äfven räknats staden Lysekil; jfr anm. 13 till tab. 4.

Såsom häraf framgår, äro skiljaktigheterna emellan länen i fråga om medelfolkmängden på hvarje valkrets eller representant i många fall ganska betydande. Likasom år 1902 uppnås äfven nu högsta talet af Stockholms län, 34,186, hvarefter närmast följa Norrbottens och Skaraborgs län; lägsta talet utvisar fortfarande Gottlands län, 22,199, och det näst lägsta Hallands län.

I dessa medeltal för länen framträda likväl icke de för särskilda valkretsar egendomliga olikheter. Dessa tydliggöras närmare genom efterföljande öfversikt af *landsbygdens valkretsar*, fördelade efter folkmängd vid allmänna valen nedannämnda år:

	1890.	1893.	1896.	1899.	1902.	1905.
Öfver 40,000 inv.	—	—	—	—	3	4
35,000—40,000 »	13	17	14	16	15	14
30,000—35,000 »	28	22	25	25	28	31
25,000—30,000 »	42	49	46	48	42	40
20,000—25,000 »	47	42	46	44	44	44
15,000—20,000 »	13	13	16	14	15	13
Under 15,000 »	4	2	3	3	3	4
Summa valkretsar	147	145	150	150	150	150

Största folkmängden hade vid 1905 års val Södra Roslags domsaga med 52,640 inv. och därefter Södertörns domsaga, 44,992, Västerbottens norra domsaga, 42,203, samt Kalix (gamla) domsaga, 41,850. Minsta folkmängden egde däremot Redvägs härad med 10,314 inv., och kommo närmast därefter Villåttinge härad med 12,458 inv., Himle härad, 13,184, samt Vista och Mo härad, 14,958. Sammanlagda folkmängden i dessa fyra valkretsar understeg sålunda invånareantalet i Södra Roslags domsaga ensam. Om indelning af valkretsar skett på grund af 1904 års folkmängd, skulle ock ej allenast sistnämnda domsaga utan äfven Södertörns och Västerbottens norra domsaga blifvit hvar för sig delade i två valkretsar. Detta skulle äfven blifvit fallet med Kalix domsaga, om ej vid nämnda års ingång tillkommit en ny domsaga (Gällivare), hvilken delvis bildats genom utbrytning ur den förra. Däremot skulle följande nu delade domsagor, nämligen Kinds och Redvägs, Östersysslets, Sunnerbo samt Tjusts domsaga, blifvit odelade.

Vid redogörelsen för valkretsindelningen torde äfven böra tagas i betraktande det *antal kommuner*, som de särskilda valkretsarna omfatta. Å rikets landsbygd utgjorde år 1905 kommunernas hela antal, med inräknande af staden Lysekil, som på grund af gällande valkretsindelning tillhörde landsvalkrets, 2,408, af hvilka 11 voro hvar för sig delade på två olika valkretsar. Om nämnda antal kommuner och kommundelar, tillsammans 2,419, lika fördelas på landsbygdens 150 valkretsar, utgör alltså medeltalet för hvarje valkrets öfver hufvud 16¹.

Skiljaktigheterna härutinnan emellan länen framgå af efterföljande öfversikt:

Län.	Valkretsar.	Kommuner.	Kommundelar.	Medeltal kommuner och k-delar pr valkrets.
Stockholms län	5	111	2	22.6
Uppsala län	4	85	—	21.3
Södermanlands län	6	92	—	15.3
Östergötlands län	8	148	2	18.8
Jönköpings län	7	129	—	18.4
Kronobergs län	6	85	2	14.5

Län.	Valkretsar.	Kommuner.	Kommundelar.	Medeltal kommuner och k-delar pr valkrets.
Kalmar län	8	105	—	13.1
Gottlands län	2	92	—	46.0
Blekinge län	4	35	—	8.8
Kristianstads län	7	145	1	20.9
Malmöhus län	11	239	8	22.5
Hallands län	5	85	1	17.2
Göteborgs och Bohus län	7	88	—	12.6
Älfsborgs län	9	219	1	24.4
Skaraborgs län	7	263	1	37.7
Värmlands län	8	89	1	11.3
Örebro län	6	57	1	9.7
Västmanlands län	4	67	2	17.3
Kopparbergs län	8	48	—	6.0
Gäflleborgs län	7	47	—	6.7
Västernorrlands län	8	64	—	8.0
Jämtlands län	4	59	—	14.8
Västerbottens län	5	24	—	4.8
Norrbottens län	4	21	—	5.3
Landsbygden	150	2,397	22	16.1

Ytterligheterna förete sålunda Gottlands län med 46 och Västerbottens län med ungefär 5 kommuner i hvarje valkrets öfver hufvud. Af de särskilda valkretsarna utvisar Gottlands norra domsaga det högsta antalet kommuner, nämligen 48, och komma närmast därefter Kinnefjärdings, Kinne och Källands domsaga med 47 kommuner samt Vartofta och Frökinds domsaga med 45 kommuner och 1 kommundel, under det minimum träffas för Sköns tingslag, Nordmalings, Bjuholms och Degerfors tingslag samt Umeå tingslag, hvilka omfatta endast 3 kommuner hvardera. I öfrigt finnas 6 valkretsar med hvardera blott 4 kommuner, däraf 3 kretsar i Norrbottens, 2 i Kopparbergs och 1 i Västerbottens län.

Städernas nuvarande 46 valkretsar kunna lämpligen fördelas i följande tre grupper:

Första gruppen omfattande städer, som hvardera ega utse 2 eller flere riksdagsmän. Hit höra endast de 5 städerna Stockholm med 22 riksdagsmän, Göteborg med 9, Malmö med 4 samt Norrköping och Gäflle med hvardera 2 riksdagsmän. Sammanlagda folkmängden i dessa städer uppgick vid 1904 års slut till 601,945 inv., hvadan mot hvar och en af deras 39 representanter svarade i medeltal en folkmängd af 15,434. Medan Stockholm har en representant mot 14,453 inv., eger Norrköping, som bland dessa städer är ogynnsammast lottadt, blott en mot 22,189 invånare.

Andra gruppen omfattar de städer, som hvar för sig välja en riksdagsman. Antalet af dessa städer utgör 20, nämligen Uppsala, Eskilstuna, Linköping, Jönköping, Växjö, Kalmar, Visby, Karlskrona, Kristianstad, Lund, Hälsingborg, Landskrona, Ystad, Halmstad, Borås, Karlstad, Örebro, Västerås, Söderhamn och Sundsvall. Hela gruppens folkmängd utgjorde vid 1904 års slut 330,102 inv., hvadan mot hvar och en af de 20 riksdagsmännen för dessa städer svarade i medeltal 16,505 inv. Ytterligheterna inom gruppen bilda Hälsingborg med 27,253 inv. och Växjö med 7,697. Sistnämnda valkrets är ock med hänsyn till folkmängden den minsta af alla rikets valkretsar.

Tredje gruppen utgöres af 67 städer, ordnade i 21 valkretsar och med en folkmängd af 253,859 inv., hvilket efter fördelning på samtliga dessa valkretsar utgör en representant på 12,089 inv. Växlingarna härutinnan framgå af efterföljande öfersikt, hvarvid till jämförelse äfven redogöres för de regleringar, som egde rum åren 1866, 1876, 1886 och 1896.

Folkmängd.	Antal valkretsar						
	vid regleringarna				vid valen		
	1866.	1876.	1886.	1896.	1899.	1902.	1905.
17,000—18,000	—	—	—	—	—	—	1
16,000—17,000	—	—	—	—	—	—	—
15,000—16,000	—	—	—	—	—	1	—
14,000—15,000	—	—	—	—	—	—	1
13,000—14,000	—	—	—	—	1	1	5
12,000—13,000	—	—	—	—	1	7	6
11,000—12,000	—	—	6	5	8	4	1
10,000—11,000	1	4	6	7	4	3	3
9,000—10,000	1	4	9	3	4	2	2
8,000—9,000	3	7	2	3	1	2	2
7,000—8,000	10	7	2	3	2	1	—
6,000—7,000	9	2	—	—	—	—	—
Summa	24	24	25	21	21	21	21

Största folkmängden utvisade år 1905 bland dessa valkretsar Södertälje m. fl. städer, 17,268 inv., hvaremot kretsen Marstrand, Kungälf, Alingsås och Ulricehamn egde den minsta folkmängden, eller 8,235 inv.

I fråga om denna tredje grupp af städer kan i öfrigt anföras, att 1 valkrets omfattar *sex* städer, 2 valkretsar *fem*, 4 valkretsar *fyra*, 7 valkretsar *tre* och likaledes 7 valkretsar *två* städer hvardera. — Städer tillhörande *tre* län ingå i 1 valkrets, tillhörande *två* län i 7 valkretsar, under det hvardera af de återstående 13 valkretsarna bildas uteslutande af städer tillhörande *ett* län.

Sammanställas de tre stadsgrupperna med hvarandra och utsträcker jämförelsen till närmast föregående valperioder, så befinnes, att vid de särskilda valen *en representant blifvit utsedd för i medeltal nedannämnda folkmängd.*

År	Första gruppen.	Andra gruppen.	Tredje gruppen.	Samtliga städer.
År 1890	10,442	13,943	10,700	10,910
» 1893	10,650	13,917	11,140	11,113
» 1896	12,328	13,538	9,924	12,243
» 1899	13,942	14,575	10,627	13,230
» 1902	14,618	15,593	11,421	14,023
» 1905	15,434	16,505	12,089	14,824

Proportionen emellan antalet representanter och folkmängden har alltså för städerna i följd af deras växande folkmängd blifvit mer och mer ogynnsam.

B) Valberättigade.

Vid 1905 års allmänna val till Riksdagens Andra kammare utgjorde *antalet valberättigade* i hela riket 432,099, af hvilka 313,458 tillhörde landsbygden och 118,641 städerna, och visar sig vid en jämförelse med förhållandet år 1902, att antalet i det hela ökats med 50,024, eller 13.1 %, däraf 27,693 (9.7 %) å

landsbygden och 22,331 (23.2 %) i städerna. Dessa tal äro såväl absolut som relativt de högsta, som hittills förekommit, dock med undantag beträffande städerna af procenttalet för näst föregående period.

Vid de allmänna valen från och med år 1890 har tillväxten af antalet valberättigade under närmast förfutna treårsperioder befunnits utgöra:

År.	Landsbygden.		Städerna.		Hela riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1890	4,090	1.8	5,967	11.7	10,057	3.6
1893	7,255	3.1	3,459	6.1	10,714	3.7
1896	5,642	2.4	5,437	9.0	11,079	3.7
1899	19,949	8.2	10,038	15.2	29,987	9.7
1902	21,926	8.3	20,273	26.7	42,199	12.4
1905	27,693	9.7	22,331	23.2	50,024	13.1

Sedan år 1872, eller det första år, för hvilket dylika uppgifter föreligga, har valmännens antal, hvare ej ingå för oguldna kommunalutskylder häftande, men eljest valberättigade, för hvilka här nedan kommer att särskildt redogöras, ökat för riket i dess helhet med 195,979, eller 83.0 %. Å landsbygden ensam utgjorde ökningen 106,485 (51.4 %) och i städerna 89,494 (307.0 %). I de senare har sålunda under en tidrymd af 33 år antalet valmän mer än fyrdubblats. Såsom en naturlig följd af den relativt starkare ökningen för städerna har proportionen emellan deras och landsbygdens valberättigade gradvis förändrats, hvilket beträffande åren 1890—1905 närmare framgår af efterföljande beräkningar af hvaraderas antal *valberättigade i procent af summan för hela riket:*

År	Landsbygden.	Städerna.
År 1890	80.2	19.8
» 1893	79.7	20.3
» 1896	78.7	21.3
» 1899	77.6	22.4
» 1902	74.8	25.2
» 1905	72.5	27.5

Till ofvannämnda ökning af antalet valberättigade år 1905 bidrogo samtliga *län* utan undantag. Hvad de särskilda lärens *landsbygder* beträffar, visar sig, att valmännens antal ökats i Malmöhus län med 3,821, i Stockholms län med 2,118, i Kopparbergs län med 1,944, i Kristianstads län med 1,746, i Norrbottens län med 1,745 o. s. v. Relativt högst var tillväxten i Stockholms och Norrbottens län (22 % för hvardera länet), hvarefter närmast följer Malmöhus län (15 %), hvaremot ökningen inom Gottlands och Västmanlands län var jämförelsevis obetydlig.

Af landsbygdens *valkretsar* utvisade 143 ökning och endast 7 minskning af de valberättigades antal. Sammanlagda ökningen för de förstnämnda uppgick till 28,019, under det minskningen för de senare utgjorde allenast 326. Relativt största tillväxten förekom i Torneå (gamla) domsaga (51 %) och därefter i Södra Roslags domsaga (49 %). Samtliga de valkretsar å landsbygden, där valmännens antal *ökades* med 20 % eller ännu mera, voro följande 11, och angifves för hvar och en af dem såväl det absoluta som relativa antal, hvartill ökningen uppgick.

Stockholms län: Södra Roslags domsaga 1,307 (49 %); Södertörns domsaga 554 (24 %);

Kalmar län: Norra Møre och Stranda domsaga 291 (23 %);

Blekinge län: Östra härads domsaga 195 (23 %);

Kristianstads län: Gärds och Albo domsaga 404 (21 %);

Malmöhus län: Oxie härad 901 (38 %); Rönnebergs och Harjagers härad 548 (21 %); Bara härad 497 (26 %);

Västernorrlands län: Själevads och Arnäs domsaga 488 (25 %);

Norrbottnens län: Kalix (gamla) domsaga 663 (24 %); Torneå (gamla) domsaga 607 (51 %).

De 7 valkretsar, där antalet valberättigade minskades, voro följande, hvarvid tillika anföres det absoluta tal, hvarmed minskningen i hvarje fall egde rum.

Östergötlands län: Aska, Dals och Bobergs domsaga 7;

Kalmar län: Södra Møre domsagas västra valkrets 11;

Blekinge län: Medelstads domsaga 54;

Göteborgs och Bohus län: Lane och Stångenäs härad samt Lysekils stad 112;

Värmlands län: Nordmarks domsaga 51;

Västmanlands län: Västmanlands norra domsaga 60;

Västernorrlands län: Ångermanlands västra domsaga 31.

Städernas valkretsar företedde, såsom redan är anfördt, öfver hufvud taget en väsentligt större tillväxt i de valberättigades antal än landsbygden, och uppgick denna ökning för första gruppen, eller städer, som hvar för sig ega utse två eller flere riksdagsmän, till 14,179 (31 %); för andra gruppens städer till 5,480 (20 %) och för tredje gruppens städer till 2,672 (12 %). Af samtliga 46 stadsvalkretsar kunde 17 uppvisa en ökning i de valberättigades antal af mer än 20 %. Allra främst med hänsyn till det relativa talet kom Hälsingborgs stad, där antalet valmän ökades med 1,768, eller 68 %, hvarefter närmast följa Stockholm med en ökning af 9,907 (41 %), Västerås med 499 (40 %), Uppsala 623 (35 %), Karlskrona 654 (33 %), Linköping 359 (32 %) o. s. v. För städerna Göteborg, Malmö och Norrköping utgjorde ökningen af antalet valmän resp. 1,953 (21 %), 1,655 (26 %) och 677 (23 %). I 5 af städernas valkretsar hade de valberättigades antal nedgått, nämligen i Söderhamn med 327, Sundsvall 184, Västervik och Eksjö 35, Arboga och Sala 30 samt Gäfle 13.

I fråga om antalet valberättigade i förhållande till folkmängden upplyser efterföljande tab. E, att detsamma utgjorde vid 1905 års allmänna val 8.2 % i hela riket, 7.7 % å landsbygden och 10.0 % i städerna. Dessa tal äro de högsta, som hittills iakttagits, efter det att procentsiffrorna nästan för hvarje allmänt val varit i stigande från 1872, för hvilket år de första uppgifter i detta hänseende föreligga.

Beräknas däremot antalet valberättigade i procent af den manliga folkmängden, komma tydligen de relativa talen att mer än fördubblas, såsom visar sig af efterföljande uppgifter för de fem senaste allmänna valen:

	Landsbygden.	Städerna.	Hela riket.
År 1893	12.5 %	14.4 %	12.8 %
» 1896	12.6 »	14.8 »	13.0 »
» 1899	13.3 »	15.6 »	13.8 »
» 1902	14.2 »	18.7 »	15.1 »
» 1905	15.5 »	21.8 »	16.8 »

De valberättigades proportion till den manliga folkmängd, som upphunnit myndig ålder, hvilken vid slutet af år 1904 approximativt beräknats utgöra 1,410,000, däraf 1,096,000 å landsbygden och 314,000 i städerna (Lysekil som vanligt räknad till landsbygden), angifves af nedanstående procenttal:

	Landsbygden.	Städerna.	Hela riket.
År 1893	23.8 %	25.6 %	23.7 %
» 1896	23.4 »	26.2 »	23.9 »
» 1899	24.8 »	27.6 »	25.4 »
» 1902	26.4 »	32.6 »	27.7 »
» 1905	28.6 »	37.8 »	30.6 »

Äfven i sist anförda båda hänseenden inträffade alltså ej obetydliga höjningar i de valberättigades relativa antal.

Jämföras de i tab. E meddelade uppgifter om antalet valmän i förhållande till folkmängden med motsvarande data för näst föregående år, så visar sig, att en större eller mindre höj-

Tab. E. Valberättigade länsvis.

I. ä n.	Antal valberättigade.			Valberättigade i % af folkmängden.		
	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd och städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd o. städer.
Stockholms stad	—	34,244	34,244	—	10.8	10.8
Stockholms län	11,681	1,826	13,507	6.8	10.6	7.2
Uppsala län	6,628	2,923	9,551	6.8	10.2	7.6
Södermanlands län	7,976	3,460	11,436	5.6	12.5	6.8
Östergötlands län	12,095	5,845	17,940	5.6	8.5	6.3
Jönköpings län	16,185	2,534	18,719	9.2	8.9	9.1
Kronobergs län	12,614	758	13,372	8.4	9.8	8.5
Kalmar län	12,510	2,777	15,287	6.5	8.3	6.7
Gottlands län	4,763	949	5,712	10.7	10.8	10.7
Blekinge län	4,995	4,005	9,000	4.6	10.3	6.1
Kristianstads län	16,188	1,685	17,873	8.0	10.4	8.2
Malmöhus län	28,911	17,387	46,298	10.3	11.9	10.8
Hallands län	9,002	2,506	11,508	7.9	8.5	8.1
Göteborgs och Bohus län	13,527	12,452	25,979	6.8	8.0	7.4
Älfsborgs län	18,015	2,639	20,654	7.3	7.8	7.4
Skaraborgs län	15,866	2,411	18,277	7.4	9.4	7.6
Värmlands län	16,737	2,449	19,186	7.3	9.5	7.5
Örebro län	12,807	2,921	15,728	7.6	9.4	7.9
Västmanlands län	8,611	3,401	12,012	7.3	10.8	8.0
Kopparbergs län	21,532	1,333	22,865	10.3	10.1	10.3
Gäflleborgs län	16,968	4,893	21,861	8.6	10.4	9.0
Västernorrlands län	16,288	2,317	18,605	7.7	8.4	7.8
Jämtlands län	7,532	883	8,415	7.1	12.4	7.5
Västerbottnens län	12,350	745	13,095	8.5	12.1	8.7
Norrbottnens län	9,677	1,298	10,975	7.2	10.0	7.4
Hela riket år 1905	313,453	118,641	432,094	7.7	10.0	8.2
» » » 1902	285,765	96,310	382,075	7.0	8.6	7.4
» » » 1899	263,839	76,087	339,876	6.6	7.2	6.7
» » » 1896	243,890	65,999	309,889	6.2	6.7	6.3
» » » 1893	238,248	60,562	298,810	6.1	6.6	6.2
» » » 1890	230,993	57,103	288,096	5.9	6.5	6.0

ning af procenttalen egt rum för alla län. Hvad särskildt landsbygden beträffar har likaledes ökning inträffat för samtliga län, hvaremot för städerna inom Stockholms, Gäfleborgs och Västernorrlands län nedgång inträddt, medan procenttalet för Värmlands läns städer förblifvit oförändradt.

Numera innehafva Stockholms stad och Malmöhus län med 10·8 % den gynnsammaste ställningen i fråga om det relativa antalet valberättigade, hvarefter närmast följa Gottlands län med 10·7 % och Kopparbergs län med 10·3 %. Öfver riksmedeltalet (8·2 %) komma dessutom, i ordning från högre till lägre tal, Jönköpings, Gäfleborgs, Västerbottens och Kronobergs län; lika med rikssiffran står procenttalet för Kristianstads län. Under detta medeltal befinna sig däremot Hallands, Västmanlands, Örebro, Västernorrlands, Uppsala, Skaraborgs, Värmlands, Jämtlands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Norrbottens, Stockholms, Södermanlands, Kalmar, Östergötlands och Blekinge län, hvilket med allenast 6·1 % härvid, såsom förut varit vanligt, intager sista rummet. Hvad nu blifvit anfördt beträffande länen i deras helhet gäller i allmänhet äfven för de särskilda landsbygderna, af hvilka Gottlands (10·7 %) och Blekinge län (4·6 %) förete de båda ytterligheterna.

En fördelning af landsbygdens valkretsar efter antalet valberättigade i procent af folkmängden utfaller för nedannämnda år sålunda:

Valberättigade.	1890.	1893.	1896.	1899.	1902.	1905.
2-3 %	1	—	—	—	—	—
3-4 »	17	16	13	5	2	1
4-5 »	25	22	22	20	14	9
5-6 »	27	25	31	24	23	17
6-7 »	39	39	32	40	37	28
7-8 »	23	26	35	29	27	31
8-9 »	9	10	9	22	27	28
9-10 »	5	3	4	4	12	18
10 % och däröfver .	1	4	4	6	8	18
Summa valkretsar	147	145	150	150	150	150

Främsta rummet af landsbygdens valkretsar intages år 1905 likasom vid de tvenne närmast föregående valen af Leksands tingslag med 13·1 %, och följa närmast därefter Falu domsagas södra tingslag (12·2 %), Ofvan-Siljans domsaga (11·8 %), Bara härad (11·2 %), Västbo härad (11·1 %), Gottlands södra domsaga (11·1 %), Skytts härad (11·1 %) och Luggude domsagas norra valkrets (11·0 %). Lägst på skalan stå däremot Medelstads domsaga med allenast 3·9 %, Rönö, Hölebo och Daga härad med 4·0 % samt Östra härads domsaga i Blekinge län med 4·2 %.

Alla valkretsarna å landsbygden i Gottlands, Malmöhus och Kopparbergs län hade högre procenttal valberättigade än rikets landsbygd i dess helhet (7·7 %). Å andra sidan uppnådde däremot ingen enda valkrets i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Blekinge samt Göteborgs och Bohus län sistnämnda procenttal.

Städernas relativa antal valmän är, enligt hvad tab. E utvisar, i de flesta län högre än å landsbygden. Ett motsatt förhållande inträffade dock, hvad 1905 års val vidkommer, i Jönköpings och Kopparbergs län. Inom Södermanlands och Blekinge län voro städernas procentsiffror mer än dubbelt så höga som landsbygdens.

Fördelas städernas valkretsar efter deras antal valberättigade i procent af folkmängden, blir resultatet beträffande allmänna valen nedannämnda år följande:

Valberättigade.	1890.	1893.	1896.	1899.	1902.	1905.
4-5 %	3	1	—	—	—	—
5-6 »	5	8	6	2	—	—
6-7 »	19	14	15	13	1	1
7-8 »	6	9	11	11	11	4
8-9 »	6	7	9	12	10	11
9-10 »	2	2	4	4	11	10
10-11 »	—	—	1	3	7	11
11-12 »	—	—	—	1	4	2
12-13 »	—	—	—	—	—	4
13 % och däröfver . . .	—	—	—	—	2	3
Summa valkretsar	41	41	46	46	46	46

Högsta relativa antalet valberättigade förekom år 1905 i Hälsingborg (16·0 %), hvarefter följde Eskilstuna (14·8 %) och valkretsen Trelleborg, Skanör med Falsterbo samt Simrishamn och Ängelholm (13·5 %). Det lägsta talet träffas för Borås (6·4 %).

För hvar och en af de trenne här förut anförda stadsgrupperna utgjorde vid allmänna valen nedannämnda år de valberättigade, dels absolut och dels i förhållande till folkmängden, följande antal:

	1899.		1902.		1905.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
Första gruppen	36,017	6·6	46,094	8·1	60,273	10·0
Andra gruppen	21,066	7·2	27,515	8·8	32,995	10·0
Tredje gruppen	18,954	8·5	22,701	9·5	25,873	10·0
Samtliga städer	76,037	7·2	96,310	8·6	118,641	10·0

Det förut iakttagna förhållandet, att den grupp, som består af rikets mindre städer, plägat uppvisa det relativt högsta antalet valmän samt att valrätten i städerna öfver hufvud taget stått i omvänt förhållande till deras storlek, har alltså nu förändrats därhän, att antalet valberättigade i förhållande till folkmängden är ungefär detsamma för alla tre grupperna. Enligt hvad här ofvan är anfördt, har ock den sedan näst föregående allmänna val inträdda ökningen af de valberättigades antal varit i det hela väsentligt större inom de städer, som tillhöra de båda första grupperna än inom den tredje gruppens städer. Hvad särskildt beträffar den första gruppen har härtill i ej ringa mån bidragit den minskning af antalet eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande, som egt rum för Stockholms stad. Enligt tab. 5 har vid 1905 års allmänna val det relativa antalet valberättigade varit störst i Hälsingborg, där detsamma, såsom redan nämnts, utgjorde 16·0 % (vid senare valet), och följde närmast därefter Trelleborg (15·6 %), Eskilstuna (14·8 %), Lindesberg (14·3 %), Öregrund (14·0 %), Ängelholm (13·9 %), Laholm (13·9 %), Mariefred (13·8 %), Trosa (13·5 %), Nora (13·2 %) o. s. v., hvaremot de lägsta talen träffas för Borås (6·4 %), Uddevalla (7·0 %) och Västervik (7·2 %).

Förhållandet emellan de valberättigades och representanternas antal utvisar för riket i dess helhet, att i medeltal 1,879 valmän svara mot hvarje representant i Andra kammaren. För landsbygden ensam stiger motsvarande antal till 2,090, men ut-

gör för städerna 1,483. Vid 1902 års allmänna val belöpte sig antalet valmän på hvarje representant till 1,661 för hela riket, 1,905 för landsbygden och 1,204 för städerna.

Hvad de särskilda *landsbygderna* vidkommer, hade år 1905 likasom vid näst föregående allmänna val Blekinge län det lägsta antalet valberättigade mot hvarje representant, eller 1,249, och Södermanlands län det näst lägsta, 1,329. Högst var antalet likasom år 1902 för Kopparbergs län, 2,692; närmast därintill kom denna gång Malmöhus län med 2,628 valmän pr representant. För de särskilda *valkretsarna* har ifrågasvarande proportion vid valen nedannämnda år ställt sig på följande sätt, hvarvid jämväl framgår, huru de valberättigade å rikets landsbygd fördela sig emellan olika valkretsar.

Valberättigade.	1890.	1893.	1896.	1899.	1902.	1905.
Under 500	1	1	1	—	—	—
500—1,000	15	13	14	14	7	5
1,000—1,500	59	51	47	32	33	28
1,500—2,000	44	46	53	53	46	34
2,000—2,500	17	21	26	40	39	48
2,500—3,000	10	11	8	8	19	19
3,000—3,500	1	2	1	3	6	11
3,500 och däröfver	—	—	—	—	—	5
Summa valkretsar	147	145	150	150	150	150

Likasom vid de sex närmast föregående allmänna valen förekom äfven vid 1905 års val det lägsta antalet valberättigade i Villåttinge härad, nu 698, hvarigenom denna valkrets med afseende på antalet valmän fortfarande är den minsta i hela riket. Närmast därefter följde bland landsbygdens valkretsar Åkers och Selebo härad (727), Redvägs härad (881), Norra Tjusts härad (959) samt Vedens och Bollebygds härad (995). De högsta talen träffas däremot för Södra Roslags domsaga, som hade ej mindre än 3,975 valmän; vidare Hedemora domsaga (3,732), Västerbottens norra domsaga (3,697), Gästriklands östra tingslag (3,510) samt Ofvan-Siljans domsaga (3,508). Den af Södra Roslags domsaga bildade valkretsen räknar alltså inemot sex gånger så många valmän som Villåttinge härad.

Det anförda medeltalet af 1,483 valberättigade på hvarje representant för *städerna* öfverträffas af såväl första som andra gruppens städer, för hvilka motsvarande tal uppgingo till resp. 1,545 och 1,650, medan de till tredje gruppen hörande städerna utvisade endast 1,208. Oafsedt de 5 städer, som hvardera välja flere riksdagsmän, funnos mer än 2,000 valberättigade i 6 valkretsar, samtliga tillhörande andra gruppen, och företedde bland dem Hälsingborg det ojämförligt högsta antalet, uppgående vid senare valet till 4,352. Mellan 1,000 och 2,000 valberättigade förekommo i 26 valkretsar, af hvilka 10 tillhörde andra och 16 tredje gruppen. Lägsta antalet valberättigade hade Växjö (758), som i detta hänseende fortfarande är den minsta af städernas valkretsar.

Såsom redan förut är antydt, hafva bland valmännen ej inräknats för *oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade*. Antalet af dessa uppgick vid 1905 års allmänna val till 97,627 för hela riket, nämligen 32,286 för landsbygden och 65,341 för städerna (tab. 4, kol. 8). Sammanställas nämnda data med uppgifterna om verkligen valberättigade, blir resultatet följande:

	Landsbygden.		Städerna.		Hela riket.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
Verkligen valberättigade	313,458	90.7	118,641	64.5	432,099	81.6
Eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande	32,286	9.3	65,341	35.5	97,627	18.4
Summa	345,744	100.0	183,982	100.0	529,726	100.0

En jämförelse med förhållandet vid 1902 års val ådagalägger, att antalet för oguldna kommunalutskylder häftande sedan dess ökats i det hela med 7,152, eller 7.9 %; för landsbygden med 6,253 (24.0 %), men för städerna med endast 899 (1.4 %). Den relativa tillväxten var för landsbygden betydligt större än af antalet verkligen valberättigade, men för städerna ovanligt ringa, hvilket beror därpå, att i Stockholms stad antalet eljest röstberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande personer sedan år 1902 nedgått med icke mindre än 5,305; för öfriga städer uppgick den samfälliga ökningen till 6,204 (26.7 %).

Om från summan af de för oguldna kommunalutskylder häftande frånräknas motsvarande siffra för Stockholms stad, som oaktadt ofvan angifna minskning dock fortfarande härvid intager en dominerande ställning, sjunker antalet för städerna till 29,411 och för riket i dess helhet till 61,697.

Af här ofvan meddelade öfversikt framgår, att om samtliga personer, hvilka i öfrigt innehade de kvalifikationer, som enligt riksdagsordningen berättiga till deltagande i valen till Andra kammaren, äfven betalt sina kommunala utskylder, skulle hela antalet valmän år 1905 hafva utgjort 529,726, eller 10.1 % af rikets folkmängd. Å landsbygden skulle de valberättigade hafva ökats till 345,744, eller 8.5 %, och i städerna till 183,982, motsvarande 15.5 % af deras folkmängd, dock för städerna utom Stockholm endast till 113,808 (13.1 %).

Huru antalet eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande fördelar sig på de särskilda länen, upplyser efterföljande tab. F. Däraf framgår bland annat, hvad ensamt beträffar *landsbygden*, att, likasom vid de trenne närmast föregående valen, ifrågasvarande antal var relativt högst i Blekinge län. Antalet för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest skulle varit valberättigade, utgjorde nämligen i förhållande till summan af detta och de verkligen valberättigade inom detta län ej mindre än 25.1 % (näst föregående val 27.9 %), hvilket till stor del förklarar den ofvan påvisade ogynnsamma ställning länet intager i fråga om det relativa antalet verkligen valberättigade. Närmast därefter följde Norrbottens län med 23.9 %, Stockholms län med 20.5 %, Göteborgs och Bohus län med 18.9 % o. s. v. Synnerligen låga tal utvisade däremot Västmanlands län (4.3 %), Kopparbergs län (4.6 %) och Jönköpings län, hvilket med allenast 3.8 % kom i sista rummet.

Bland *landsbygdens valkretsar* kommo i första rummet Medelstads domsaga samt Västra och Östra Hisings härad, i hvilka valkretsar antalet för oguldna kommunalutskylder häftande personer, som eljest skulle egt rösträtt, utgjorde i förhållande till summan af detta och de verkligen valberättigade 41 %. Närmast därefter följde Luleå domsaga (34 %), Torneå (gamla) domsaga (34 %), Askims och Säfvedals härad (33 %), Södra Roslags domsaga (31 %), Östra härad domsaga i Blekinge län (31 %), Västerbottens västra domsaga (28 %) och Södertörns domsaga (27 %). Å andra sidan träffas de lägsta procenttalen för Leksands tingslag (0.9 %), Lysings och Göstrings

domsaga (0·8 %), Ofvan-Siljans domsaga (0·8 %), Redvägs härad (0·6 %) samt Gagnefs och Rättviks tingslag, där antalet för oguldna kommunalutskylder häftande utgjorde endast 1, men de verkliga valberättigade 2,307.

Angående städerna, ordnade såsom förut i trenne grupper, upplyser efterföljande öfversikt:

	Första gruppen.		Andra gruppen.		Tredje gruppen.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Verkligen valberättigade .	60,273	53·6	32,995	79·5	25,373	84·7
Eljest valberättigade, men för oguldna kommunalutskylder häftande .	52,231	46·4	8,521	20·5	4,589	15·3
Summa	112,504	100·0	41,516	100·0	29,962	100·0

I första gruppen ingår Stockholm med sitt betydliga antal af 35,930 (51·2 %) för oguldna kommunalutskylder häftande, eljest valberättigade personer, hvilket visserligen, såsom förut

Tab. F. För oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade, länsvis.

L ä n.	Antal för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade.			Förestående antal i % af summan af detta och de verkliga valberättigade.		
	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd o. städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd o. städer.
Stockholms stad	—	35,930	35,930	—	51·2	51·2
Stockholms län	3,007	339	3,346	20·5	15·7	19·9
Uppsala län	429	517	946	6·1	15·0	9·0
Södermanlands län	611	526	1,137	7·1	13·2	9·0
Östergötlands län	818	1,842	2,660	6·3	24·0	12·9
Jönköpings län	635	513	1,148	3·8	16·8	5·8
Kronobergs län	732	29	761	5·5	3·7	5·4
Kalmar län	815	570	1,385	6·1	17·0	8·3
Gottlands län	369	254	623	7·2	21·1	9·8
Blekinge län	1,678	1,151	2,829	25·1	22·3	23·9
Kristianstads län	1,528	207	1,735	8·6	10·9	8·8
Malmöhus län	1,739	5,769	7,508	5·7	24·9	14·0
Hallands län	781	646	1,427	8·0	20·5	11·0
Göteborgs och Bohus län	3,155	10,150	13,305	18·9	44·9	33·9
Älfsborgs län	1,136	436	1,572	5·9	14·2	7·1
Skaraborgs län	935	199	1,134	5·6	7·6	5·8
Värmlands län	2,166	652	2,818	11·5	21·0	12·8
Örebro län	972	741	1,713	7·1	20·2	9·8
Västmanlands län	431	470	901	4·8	12·1	7·0
Kopparbergs län	1,036	463	1,499	4·6	25·8	6·2
Gästeborgs län	1,618	1,718	3,336	8·7	26·0	13·2
Västernorrlands län	2,458	1,358	3,816	13·1	37·0	17·0
Jämtlands län	467	98	565	5·8	10·0	6·3
Västerbottens län	1,724	28	1,752	12·2	3·6	11·8
Norrbottnens län	3,046	735	3,781	23·9	36·2	25·6
Hela riket år 1905	32,286	65,341	97,627	9·3	35·5	18·4
» » » 1902	26,033	64,442	90,475	8·3	40·1	19·1
» » » 1899	19,865	41,368	61,233	7·0	35·2	15·3
» » » 1896	18,735	34,119	52,854	7·1	34·1	14·6

är anfördt, utvisar en icke oväsentlig minskning sedan näst föregående allmänna val, men dock fortfarande öfverstiger antalet verkliga valberättigade. Om ifrågavarande personer frånräknas, utgör motsvarande antal för öfriga hithörande städer 16,301 (38·5 %), däraf för Göteborg 9,681 (46·4 %), Malmö 4,044 (33·7 %), Norrköping 1,545 (29·9 %) och Gäfle 1,031 (23·9 %).

Af andra gruppens städer utvisar Sundsvall med 1,028 (46·6 %) det både absolut och relativt högsta talet, och komma i fråga om de relativa talen Söderhamn med 599 (37·6 %) samt Landskrona med 730 (33·1 %) närmast därefter. Sista rummet intages af Växjö med blott 29 (3·7 %).

Inom tredje gruppens stadsvalkretsar uppnåddes det proportionsvis högsta talet af Luleå och Haparanda med 636 (37·5 %), däraf dock Luleå ensam hade 597 (39·6 %); vidare följer valkretsen Uddevalla och Strömstad med 426 (29·7 %), Falun, Hedemora och Säter med 463 (25·8 %) samt Härnösand och Örnköldsvik med 330 (22·5 %). Sist på skalan står kretsen Oskarshamn, Vimmerby och Borgholm med 74 (7·1 %). Bland de särskilda städerna inom gruppen märkas dock två, nämligen Trosa och Lindesberg, i hvilka ingen enda person på grund af uraktlåtenhet att erlægga utskylder var oberättigad till deltagande i valet.

Om man jämför de trenne gruppernas procentsiiffror med hvarandra, framgår otvetydigt, att antalet för oguldna kommunalutskylder häftande, som eljest vore valberättigade, öfver hufvud taget står i direkt förhållande till städernas folkmängd. I de stora städerna är ifrågavarande antal vanligen högt, i de mindre städerna lågt, ofta ej högre än å landsbygden.

C) Valsättet.

Af de båda valsätt, hvilka jämlikt § 16 riksdagsordningen kunna förekomma, användes vid 1905 års allmänna val det omedelbara sättet i 191 och det medelbara i 5 valkretsar, alla de senare å landsbygden. I hvilken utsträckning det ena eller andra valsättet användts å rikets landsbygd från och med 1890 års val, framgår af efterföljande uppgifter:

År.	Omedelbara val.		Medelbara val.		Summa val.
	Antal.	%.	Antal.	%.	
1890	108	73·5	39	26·5	147
1893	120	82·8	25	17·2	145
1896	130	86·7	20	13·3	150
1899	135	90·0	15	10·0	150
1902	140	93·3	10	6·7	150
1905	145	96·7	5	3·3	150

Utvecklingen har sålunda fortfarande gått i samma riktning som under den föregående tiden, nämligen så att allt flere valkretsar antagit det omedelbara valsättet, hvilket numera begagnas af 96·7 % af hela antalet valkretsar å landsbygden. De 5 kretsar, som efter 1902 års allmänna val öfvergått från medelbart till omedelbart valsätt, äro följande:

- i Stockholms län: Mellersta Roslags domsaga;
- i Uppsala län: Uppsala läns mellersta domsaga;
- i Kalmar län: Södra Tjusts härad;
- i Älfsborgs län: Marks härad; Flundre, Väne och Bjärke domsaga.

Följande 5 valkretsar vidhålla ännu det medelbara valsättet, nämligen:

- i Stockholms län: Stockholms läns västra domsaga;
- i Uppsala län: Uppsala läns södra domsaga;
- i Kronobergs län: Mellersta Väreuds domsaga;
- i Älfsborgs län: Vedens och Bollebygds härad;
- i Norrbottens län: Tornå (gamla) domsaga.

Hela det område af rikets landsbygd, som numera antagit det omedelbara valsättet, eger mer än 97 % af landsbygdens folkmängd och nära 98 % af dess antal valberättigade. Utvecklingsgången, som i dessa hänseenden varit oafbruten alltifrån nu gällande riksdagsordnings införande, angifves beträffande allmänna valen från och med år 1890 af efterföljande uppgifter:

År.	Landsvalkretsar med omedelbara val.		Valberättigade.	
	Folkmängd.		Folkmängd.	
1890	2,902,428	74.6	171,908	74.4
1893	3,245,640	83.6	200,327	84.1
1896	3,433,928	87.2	214,205	87.9
1899	3,623,833	90.5	242,443	91.9
1902	3,811,062	94.0	272,152	95.2
1905	3,963,478	97.3	306,568	97.8

I de 5 valkretsar, där det medelbara valsättet användes, uppgick sammanlagda folkmängden vid 1905 års val till 111,427, eller 2.7 % af landsbygdens hela folkmängd, och antalet valberättigade till 6,890, utgörande 2.2 % af landsbygdens samtliga valmän.

Från och med 1890 års allmänna val har inom alla *stadsvalkretsarna* det omedelbara valsättet uteslutande varit använt.

Rikets samtliga valkretsar jämte deras folkmängd och valberättigade fördelade sig vid 1905 års allmänna val, alltefter som de valde omedelbart eller medelbart, på följande sätt:

	Valkretsar.		Folkmängd.		Valberättigade.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
Omedelbara val	191	97.4	5,149,384	97.9	425,209	98.4
Medelbara val	5	2.6	111,427	2.1	6,890	1.6
Summa	196	100.0	5,260,811	100.0	432,099	100.0

I förhållande till folkmängden utgjorde alltså antalet valberättigade 8.3 % öfver hufvud i de valkretsar, där omedelbart valsätt användes, men endast 6.2 % i kretsarna med medelbara val.

D) I valen deltagande.

Om de väljandes absoluta antal och dettas förhållande till antalet valberättigade finnas för hvarje valkrets uppgifter meddelade i tab. 4 (kol. 9—11). Såsom i valen deltagande hafva, i likhet med hvad som skett i föregående redogörelser, äfven räknats sådana personer, som afgifvit blanka sedlar eller hvilkas valsedlar blifvit af annan anledning kasserade. Likaså hafva i de fall, då från vederbörande kommun intet valprotokoll inkommit till valförrättaren, de i omröstningen deltagande perso-

nerna inräknats bland dem, som i valen deltagit, men hvilkas röster kasserats.

I efterföljande tab. G meddelas en sammanställning af uppgifterna om de väljandes absoluta och relativa antal vid de allmänna valen från och med 1890. Däraf framgår, att i 1905 års allmänna val deltog sammanlagt 217,759 personer, af hvilka 140,096 å landsbygden och 77,663 i städerna. Samtliga dessa tal äro högre än för något föregående riksdagsmannaval och visar en jämförelse med förhållandet vid 1902 års val, att antalet deltagande i det hela ökats med 37,230, eller 20.6 %. Ensamt å landsbygden ökades valdeltagarnes antal med 20,802 (17.4 %) och i städerna med 16,428 (26.8 %).

Om man ställer antalet i valen deltagande i relation till de valberättigade, så visar sig likaledes, att deltagandet i valen enligt regel för hvarje gång omfattas med allt större intresse från valmännens sida, och gäller denna iakttagelse såväl landsbygden som städerna. I 1890 års allmänna val deltog sålunda endast 38.5 % af de valberättigade i allmänhet, 33.3 % å landet och 59.4 % i städerna, men år 1905 hade antalet väljande steg för steg, dock med afbrott år 1899, hunnit upp till 50.4 % för riket i dess helhet, 44.7 % ensamt för landsbygden och 65.5 % för städerna.

Likasom deltagandet i valen alltid varit liffigare i städerna än på landet, är det ock betydligt större vid de *omedelbara* än vid de *medelbara* valen. Inom de valkretsar, i hvilka det omedelbara valsättet användes, deltog nämligen år 1905 öfver huf-

Tab. G. Antal deltagande i de allmänna valen åren 1890—1905.

	Omedelbara val.		Medelbara val.		Samtliga val.	
	Antal deltagande.	% af valberättigade.	Antal deltagande.	% af valberättigade.	Antal deltagande.	% af valberättigade.
A. Landsbygden.						
År 1890	63,836	37.1	13,127	22.2	76,963	33.3
» 1893	82,643	41.3	6,644	17.5	89,287	37.5
» 1896	94,007	43.9	4,905	16.6	98,912	40.6
» 1899	91,178	37.6	2,577	12.0	93,755	35.5
» 1902	117,494	43.2	1,800	13.2	119,294	41.7
» 1905	139,309	45.4	787	11.4	140,096	44.7
B. Städerna.						
År 1890	33,933	59.4	—	—	33,933	59.4
» 1893	37,404	61.8	—	—	37,404	61.8
» 1896	41,576	63.0	—	—	41,576	63.0
» 1899	43,227	56.8	—	—	43,227	56.8
» 1902	61,235	63.6	—	—	61,235	63.6
» 1905	77,663	65.5	—	—	77,663	65.5
C. Hela riket.						
År 1890	97,769	42.7	13,127	22.2	110,896	38.5
» 1893	120,047	46.0	6,644	17.5	126,691	42.4
» 1896	135,583	48.4	4,905	16.6	140,488	45.3
» 1899	134,405	42.2	2,577	12.0	136,982	40.3
» 1902	178,729	48.5	1,800	13.2	180,529	47.2
» 1905	216,972	51.0	787	11.4	217,759	50.4

vid taget 51.0 % af deras hela antal valmän, men i kretsarna med medelbara val endast 11.4 %. Sistnämnda procentsiffra är, om man undantager de val, som egde rum under åren 1875—1884, lägre än vid något af de föregående val, för hvilka uppgifter härutinnan föreligga.

I fråga om särskilda *landsbygder* synes deltagandet i 1905 års val hafva varit lifligast i Södermanlands och Västmanlands län. Jämförelsevis talrikt deltog äfven valmännen i Östergötlands och Uppsala län. Minst var deltagandet i Gottlands län, och kommo Jämtlands och Norrbottens län därintill närmast.

De särskilda *landsvalkretsarna* hafva, allteftersom de omfattat det omedelbara valsättet eller vidhöllo det medelbara, att uppvisa följande skiljaktigheter med hänsyn till det större eller mindre deltagandet i valen:

Deltagande i % af valberättigade.	Antal valkretsar.	
	Omedelbara val.	Medelbara val.
Under 10 %	—	2
10—20 »	8	3
20—30 »	19	—
30—40 »	30	—
40—50 »	35	—
50—60 »	26	—
60—70 »	11	—
70—80 »	10	—
80—90 »	6	—
Summa valkretsar	145	5

Bland dessa valkretsar uppnåddes i fråga om de *omedelbara* valen de högsta procenttalen af Kumla och Sundbo härad (83.2 %), Bara härad (82.2 %), Redvägs härad (82.1 %), Väster- och Öster-Rekarne härad (81.5 %), Villåttinge härad (81.1 %) samt Aska, Dals och Bobergs domsaga (80.6 %). Minst var deltagandet i Konga härad (11.9 %) och närmast i Färs domsaga (12.7 %). Vid de *medelbara* valen utvisade Uppsala läns södra domsaga det högsta procenttalet (17.2 %) och Torneå (gamla) domsaga det lägsta (4.4 %).

För de särskilda grupperna af *städer* — de som hvar för sig utse två eller flere riksdagsmän, de som hvar för sig utse en och de som tillsammans med annan eller andra städer utse en riksdagsman — befunnos de i 1905 års allmänna val deltagande, såväl absolut som i förhållande till antalet valberättigade, hafva utgjort:

	Antal valdeltagare.	Procent af valberättigade.
Första gruppen	38,959	64.6
Andra gruppen	23,175	70.2
Tredje gruppen	15,529	61.2
Samtliga städer	77,663	65.5

Främst kom alltså vid ifrågavarande val andra gruppen, därefter första och sist tredje gruppen. Procenttalen äro för de båda första grupperna högre, men för tredje gruppen lägre än vid 1902 års val. Fördelningen af stadsvalkretsarna och städerna efter deltagandet i de senaste allmänna valen utfaller på följande sätt:

Deltagande i % af valberättigade.	Första gruppen.	Andra gruppen	Tredje gruppen.		Summa.	
	Valkretsar	(=städer).	Valkretsar.	Städer.	Valkretsar.	Städer.
Under 20 %	—	—	—	2	—	2
20—30 »	—	—	1	3	1	3
30—40 »	—	—	1	4	1	4
40—50 »	—	1	—	7	1	8
50—60 »	1	2	6	11	9	14
60—70 »	—	5	8	19	13	24
70—80 »	3	9	5	17	17	29
80—90 »	1	2	—	4	3	7
Öfver 90 »	—	1	—	—	1	1
Summa	5	20	21	67	46	92

Inom första gruppen var deltagandet störst i Norrköping (84.9 %), såsom vanligt, och (likasom vid 1902 års val) minst i Stockholm, hvars relativa antal väljande utgjorde 58.7 %, växlande mellan 65.1 %, för dess femte krets, och 51.7 %, för första kretsen.

Af de städer, som tillhöra andra gruppen, utvisade Ystad det högsta relativa antalet valdeltagare, nämligen icke mindre än 91.7 %, hvilket är högre än för någon annan af rikets städer, hvaremot Visby, likasom vid 1902 års val, förededde det lägsta, eller endast 40.8 %.

Bland tredje gruppens stadsvalkretsar intogs främsta rummet, likasom vid de tvenne näst föregående valen, af kretsen Vadstena, Skeninge, Söderköping, Motala och Grenna, där 77.4 % af valmännen afgåfvo röster, och sista rummet af valkretsen Nyköping, Torshälla, Strängnäs, Mariefred och Trosa med allenast 26.6 %. Af de särskilda städerna inom gruppen uppnådde äfven denna gång, likasom 1899 och 1902, Vadstena maximum med 86.0 %. Lägst inom gruppen kom Mariefred med endast 13.6 %, hvilket alltså är det lägsta procenttalet för någon stad.

Att öfvergången från medelbart till omedelbart valsätt äfven skall medföra ett i väsentlig mån lifigare intresse för valet, synes vara helt naturligt. I de 5 valkretsar, som vid 1905 års val första gången använde det omedelbara valsättet, uppgick sålunda antalet i dessa val deltagande till 4,174, eller 51.2 % af de valberättigade, motsvarande 996, eller 13.3 %, i elektorsvalen därstädes deltagande år 1902.

I afseende på deltagandet i valen har i föregående redogörelser anförts, att de val, som förrättats sedan föregående ordinarie val blifvit efter öfverklagande upphäfda, städse utvisa ett högre antal deltagare än de första valen. Af de allmänna val, som förrättades år 1905, blefvo endast 2, nämligen valen i Bara härad och Hälsingborgs stad, efter anförda besvär upphäfda. Hvad den förra valkretsen beträffar utgjorde antalet deltagande i det öfverklagade och upphäfda valet 1,678, eller 70.1 %, men i det nya val, som därefter egde rum, deltog 1,956, hvilket utgör 82.2 % af samtliga valmän. I det senare Hälsingborgs-valet deltog 3,137, eller 577 flere än i det första valet, men då valmännens antal under tiden mellan de båda valen ökats i ungefär samma proportion, blef relationen mellan antalet valdeltagare och valberättigade nästan oförändrad (72.0 % vid det förra och 72.1 % vid det senare valet).

Till besvarande af frågan, huruvida de å söndagar förrättade riksdagsmannavalet vinna en allmänare tillslutning än å söckendagar, torde böra meddelas, att i de 101 valkretsar å

en del kommuner blifvit vid röstsammanräkningen kasserade. Relativt högsta röstetalen tillföll i de kretsar å landsbygden, som använde omedelbart valsätt, representanten för Lane och Stångenäs härad samt Lysekils stad (99.5 %, eller alla godkända röster utom 1), Sevede och Tunaläns domsaga (99.1 %, eller alla afgifna röster utom 5), Södra Møre domsagas östra valkrets (98.9 %, eller samtliga godkända röster), Leksands tingslag (98.5 %), Sköns tingslag (97.9 %) samt Enångers och Forsa tingslag (97.1 %). Med lägsta röstetalen ingingo däremot, oafsedt valkretsen Ölme, Visnums och Väse härad, där den låga röst-siffran för den valde (39.4 %) beror därpå, att valprotokollen från en del kommuner kasserats, representanterna för Höks härad (39.1 %), Väster- och Öster-Rekarne härad (40.4 %), Vätle, Ale och Kullings domsaga (42.6 %), Kalix (gamla) domsaga (43.3 %), Medelstads domsaga (43.6 %) samt Norunda och Örbyhus härad (45.4 %). I kretsar med medelbart valsätt erhöles två, nämligen representanterna för Uppsala läns södra domsaga samt Vedens och Bollebygd's härad, *alla* de afgifna elektorsrösterna.

Bland stadsrepresentanterna uppnåddes de högsta röstetalen af 4 representanter för Stockholm, hvilka erhöles från 99.6 % till 97.8 % af de afgifna rösterna, samt af representanten för Nyköping m. fl. städer (99.0 %, eller alla godkända röster utom 3). Med lägsta röstetalen ingingo däremot representanten för Mariestad, Sköfde och Falköping (40.1 %) samt 2 af representanterna för Stockholm (resp. 40.3 % och 45.4 %).

Angående *närmaste mans röstetal* äro uppgifter meddelade i kol. 13 å tab. 4. Valkretsarna å *landsbygden* fördelade sig efter den procent nämnda röstetal vid 1905 års allmänna val utgjorde i förhållande till den valdes röstetal på följande sätt:

Röstetal.	Omedelbara val.	Medelbara val.	Samtliga val.
Under 25 %	39	3	42
25—50 »	34	—	34
50—75 »	39	—	39
75 % och däröfver	32	—	32
Summa valkretsar	144	3	147

Då, såsom förut är anfördt, 1 af de på omedelbart sätt valda riksdagsmännen utsågs med alla godkända röster samt 2 af de på medelbart sätt valda erhöles alla elektorsrösterna, måste här ofvan upptagna valkretsar utgöra 3 mindre än hela antalet.

Beträffande valen å *landsbygden* visar sig af ofvanstående öfversikt, att antalet valkretsar, där den valdes närmaste man erhöles mer än 75 % af dennes röstetal, uppgick till 32. Minsta skillnaden mellan den valdes och närmaste mans röstetal förekom vid valet i Höks härad, der den senare erhöles endast 6 röster mindre än den förre. Skillnaderna voro äfven obetydliga i Villåttinge härad, Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds domsaga, Bara härad, Villands härad m. fl.

Vid valen i *städerna* erhöles de, som kommo närmast de valda eller i fråga om första gruppens städer närmast de med lägsta röstetalen utsedda representanterna, följande antal röster i förhållande till de valdas röstetal, och har Stockholms stad härvid måst upptagas som 5 valkretsar.

Röstetal.	Första gruppen.	Andra gruppen.	Tredje gruppen.	Summa.
Under 25 %	—	1	2	3
25—50 »	—	6	3	9
50—75 »	3	8	10	21
75 % och däröfver	6	5	6	17
Summa valkretsar	9	20	21	50

Valresultatet synes varit på förhand gifvet i valkretsen Nyköping m. fl. städer, där närmaste man erhöles blott 2 röster af 385 afgifna. Å andra sidan kom däremot i 17 stadsvalkretsar den i röstetal närmaste till mer än 75 % af den valdes hela röstsumma, och i 5 af ifrågavarande kretsar stego medtäflarnes röstetal till mer än 90 % af den valdes. Minsta skillnaden mellan den valdes och närmaste mans röstetal förekom i Uppsala (16). Valets utgång synes ock, i fråga om den med lägsta röstetalet utsedde, varit tämligen tvifvelaktig i Stockholms andra och tredje valkretsar samt i Göteborg.

Det antal godkända röster, som afgafs å *andra personer än den valde och hans närmaste man*, uppgick för samtliga valkretsar å *landsbygden* med omedelbart valsätt till 5,587 eller 4.0 % af alla afgifna, hvilket är lägre än vid samtliga föregående val utom förra valet år 1887. Oafsedt Södra Møre domsagas östra valkrets, där, såsom förut anförts, den valde erhöles samtliga godkända röster, afgafs inom 21 af ifrågavarande valkretsar ingen enda godkänd röst på annan person än den valde och den i röstetal närmaste, och i hvar och en af 18 valkretsar förekom blott 1 röst på tredje man. Vid de medelbara valen utgjorde antalet stänkröster endast 4, fördelade på 3 valkretsar, hvaremot i de tvenne återstående den valde erhöles alla afgifna elektorsröster.

Inom första gruppens *städer*, där hvarje valseedel måste innehålla 2 eller flere namn och de röstande alltså faktiskt egde ett motsvarande antal röster, uppgick hela antalet å 38,959 valseedlar afgifna röster till 193,970. Däraf erhöles de valda sammanlagt 121,141 och de 9, en för hvarje valkrets, som kommo närmast de med lägsta röstetalet valda, 16,878, hvadan efter ytterligare afräkning af 460 kasserade röster återstod ett samfällt röstetal af 55,491 för andra personer än de valda och de 9 i röstetal närmaste. För andra gruppens städer belöpte sig motsvarande röstetal till 227, däraf 213 ensamt i Eskilstuna, och för tredje gruppens stadsvalkretsar till 242, af hvilka 210 kommo på Mariestad, Sköfde och Falköping. Med undantag för de båda nämnda valkretsarna visar sig sålunda, att splittringen vid städernas val var ganska obetydlig. I 20 valkretsar var partisammanhållningen å ömse sidor så fast, att ingen enda röst tillföll andra personer än den valde och hans närmaste man, och i hvar och en af 11 stadsvalkretsar förekom blott en enda stänkröst.

Antalet *kasserade valseedlar* vid 1905 års allmänna val utgjorde tillsammans 1,616, nämligen 1,615 vid omedelbara och 1 vid medelbara val. Af hela antalet belöpte sig 1,460 på *landsbygden* och 156 på *städerna*. Sistnämnda siffra är högre än motsvarande tal vid de närmast föregående valen, hvaremot det relativa antalet är för såväl *landsbygd* som *städer* lägre än vid de flesta af dessa samt för riket i dess helhet det lägsta, som under åren 1890—1905 förekommit, såsom närmare framgår af efterföljande uppgifter om antalet kasserade valseedlar vid de

omedelbara valen under ifrågavarande år, dels absolut och dels i förhållande till samtliga därvid afgifna valsedlar:

År.	Landsbygden		Städerna.		Summa.	
	Antal.	%	Antal.	%	Antal.	%
1890	1,326	2.1	107	0.3	1,433	1.5
1893	1,268	1.5	83	0.2	1,351	1.1
1896	1,744	1.9	132	0.3	1,876	1.4
1899	900	1.0	135	0.3	1,035	0.8
1902	1,956	1.7	95	0.2	2,051	1.2
1905	1,459	1.0	156	0.2	1,615	0.7

I förestående antal ingå ej blott de valsedlar, som af olika anledningar vid själfva valtillfällena kasserades eller som vid sammanräkning inför vederbörande domhafvande eller magistrat förklarades ogiltiga, utan ock alla de röster, som afgäfvos inom kommuner, från hvilka valprotokoll icke blefvo inom behörig tid insända. För de fall, då af nämnda eller andra orsaker samtliga inom en kommun vid omedelbara val afgifna röster blefvo kasserade eller då vid medelbart val de utsedda elektorererna ej i valet deltog, hvarigenom i båda fallen valmännen gingo miste om allt inflytande på valens utgång, meddelas i fråga om 1905 års allmänna val nedanstående redogörelse:

A) Omedelbara val:

Valkretsar.	Kommuner.	I riksdagsm.- valen del- tagande.
Väster- och Öster-Rekarne härad:	Barfva	27
Gårds och Albo härad:	Fågeltofta	13
Halmstads och Tönnersjö härad:	Trönninge	46
Ås och Gäsene härad:	Mjälldrunga	22
Skånings, Vilske och Valle härad:	Sörby	27
Ölme, Visnums och Väse härad:	Visnums-Kil (23), Rudskoga (89), Nysunds kommunedel (25), Södra Råda (68)	210
Färnebo härad:	Rämen (120), Gåsborn (16)	136
Ångermanlands södra domsaga:	Viksjo (10), Häggdänger (15), Gudmundrå (473)	498

B) Medelbart val:

		I elektors- valet del- tagande.
Torneå (gamla) domsaga:	Enontekis	5

Antalet i det hela utgör alltså 14 kommuner och 1 kommun-del med tillsammans 984 i riksdagsmänna- eller elektorsval deltagande personer. En jämförelse härutinnan med närmast föregående allmänna val utfaller på följande sätt, hvarvid dock bör anmärkas, att uppgifterna för år 1890 endast afse då förrättade omedelbara val, enär motsvarande data för de medelbara valen saknas.

År.	Kommuner och kommun- delar.	I valen deltagande.
1890	36	974
1893	54	984
1896	49	1,223
1899	28	483
1902	38	1,480
1905	15	984

Här uppgifna antalet kommuner år 1905 visar sig sålunda betydligt lägre än vid de närmast föregående valen, och valdeltagarnes antal vid förstnämnda tid understiger i väsentlig mån motsvarande antal vid valen 1896 och 1902. En närmare undersökning af orsakerna till de i ofvannämnda 15 fall verkställda röstkasseringar vid sistlidet års allmänna val ådagalägger i fråga om de omedelbara valen, att i 11 fall det ingifna valprotokollet befunnits ofullständigt eller felaktigt, och voro dessa protokoll insända från Mjälldrunga, Sörby, Visnums-Kil, Rudskoga, Nysunds kommundel, Södra Råda, Rämen, Gåsborn, Viksjö, Häggdänger och Gudmundrå. Från 3 kommuner, nämligen Barfva, Fågeltofta och Trönninge, inkom ej något valprotokoll till valförrättande domhafvanden, ehuru val där hållits.

Beträffande medelbara val är redan i det föregående anfördd, att hela antalet valda elektorer utgjorde 160. Af dessa deltog i riksdagsmannavalen 156 (tab. 4, kol. 11), medan 4 uteblefvo, hvilket i ett fall hade till följd, att kommunen förlorade allt inflytande på valet. Af de uteblifna elektorererna var 1 utsedd för Össeby-Garn, 1 för Neder-Torneå och 2 för Enontekis. Rörande skälen för uteblifvandet föreligga inga andra upplysningar än att den ena af de för Össeby-Garn utsedda elektorererna före riksdagsmannavalet afidit.

Antalet öfverklagade val af de under år 1905 förrättade allmänna valen utgjorde 17, däraf 14 för valkretsar å landsbygden och 3 för stadsvalkretsar. Resultaten af de anförda besvaren framgå af efterföljande öfversikt:

Öfverklagade val.	Landsbygden.	Städerna.	Summa.
Ej till pröfning upptagna af K. M. Befallningshafvande	2	—	2
Fastställda af K. M. Befallningshafvande	5	—	5
Fastställda af K. M. Befallningshafvande och Kungl. Maj:t	6	2	8
Upphäfdt af K. M. Befallningshafvande	1	—	1
Upphäfdt af K. M. Befallningshafvande och Kungl. Maj:t	—	1	1
	Summa 14	3	17

I ofvanstående öfversikt ingå 2 öfverklagade val för Bara härad (jfr anm. 8 till tab. 4).

Af de 9 val, som drogos under Eders Kungl. Maj:ts pröfning, blefvo 8 fastställda, men endast 1 upphäfdt. Närmare upplysningar härutinnan samt om öfriga öfverklagade val meddelas i anmärkningarna till tab. 4.

Till jämförelse med förhållandet under föregående år lemnas här nedan en summarisk redogörelse för antalet öfverklagade val af de allmänna valen från och med år 1890, hvarvid äfven angifves, huru många val blifvit upphäfdta, vare sig i sista instansen eller i första, utan att målen vidare fullföljts:

År.	Landsbygden.		Städerna.		Summa.	
	Öfver- klagade val.	Däraf upp- häfdta.	Öfver- klagade val.	Däraf upp- häfdta.	Öfver- klagade val.	Däraf upp- häfdta.
1890	20	4	5	2	25	6
1893	26	3	9	2	35	5
1896	20	3	6	2	26	5
1899	11	5	2	1	13	6
1902	17	4	3	1	20	5
1905	14	1	3	1	17	2

Medeltalet öfverklagade val utgjorde alltså för ofvannämnda år ungefär 23, hvaraf 5 upphäfdes.

F) Kammarens sammansättning på grund af valen.

Antalet ledamöter i Andra kammaren utgör jämlikt § 13 riksdagsordningen 230, af hvilka 150 äro valda af landsbygdens och 80 af städernas valkretsar. I Riksdagens hela ledamötsantal, utgörande 380, ingår Första kammaren med 39.5 % och Andra kammaren med 60.5 %, och fördelar sig sistnämnda relativa antal med 39.5 % på landsbygden och 21.0 % på städerna.

Den i efterföljande tab. I meddelade yrkesfördelningen af Andra kammarens ledamöter, hvilken i någon mån afviker från de i tab. 4 förekommande yrkesbeteckningarna, som hänföra sig till tiden för de allmänna valen, utvisar, att öfver hufvud taget inga väsentliga förändringar i de särskilda yrkesklassernas styrka sedan år 1903 inträdt. Fortfarande är ock klassen »hemmansegare och landbrukare» talrikast representerad, utgörande vid 1906 års riksdag fullt 40 % af hela antalet ledamöter i kammaren. Sammanföras däremot alla till kammaren hörande civila och militära tjänstemän, präster, lärare och läkare till en enda grupp, kommer denna att uppgå till ett antal af 64, eller nära 28 % af samtliga, då alltså återstående 166, eller något mer än 72 %, skulle förnämligast utgöras af representanter för jordbruk, industri och handel.

Af nuvarande ledamöter af statsrådet äro 4 tillika ledamöter af Andra kammaren, hvarjämte 3 förutvarande medlemmar af statsrådet där hafva plats.

Åldersfördelningen af Andra kammarens ledamöter vid början af år 1906 utfaller på sätt tab. K närmare angifver, hvarvid till jämförelse äfven meddelas dylika uppgifter för åren 1888 och 1897. I olikhet med förhållandet vid början af före-

Tab. I. Yrkesfördelning af Andra kammarens ledamöter.

Ämbete eller yrke.	Riksdagen år							
						1906.		
	1891.	1894.	1897.	1900.	1903.	Riket.	Landsb.	Städer.
Civila ämbetsmän	21	24	25	26	30	30	4	26
Militärer	12	7	7	6	3	2	—	2
Präster	3	6	10	10	6	7	6	1
Professorer, lärare vid läroverk	18	14	15	15	16	11	—	11
Kyrkobetjning, folkskollärare	8	8	8	8	15	11	9	2
Läkare, apotekare	1	2	1	3	2	3	—	3
Litteratörer, boktryckare	11	8	8	9	9	10	2	8
Godsegare	8	14	16	17	15	14	14	—
Hemmansegare, landbrukare	100	99	98	92	92	93	93	—
Inspektorer, arrendatorer	5	3	2	5	3	2	2	—
Braksegare, bergsmän	6	5	4	4	7	5	5	—
Fabriksidkare, handtryckare	14	11	12	12	14	10	6	4
Arbetare ¹⁾	—	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	10	4	6
Köpmän o. dyl.	17	20	18	19	15	18	5	13
Öfriga	4	7	6	4	3	4	—	4
Summa	228	228	230	230	230	230	150	80

¹⁾ Till denna grupp hänförliga kammarledamöter, hvilka vid 1894 års riksdagar utgjorde 3, vid hvardera af 1897 och 1900 års riksdagar 2 samt vid 1903 års riksdag 4, äro i föregående redogörelser fördelade på andra yrkesgrupper.

gående riksdagsperioder alltifrån år 1891 utvisar för närvarande åldersgruppen 40—50-åriga det högsta antalet, nämligen 84, och kommer närmast därefter gruppen 50—60 år, hvars antal utgör 70. Medelåldern för kammarens nuvarande ledamöter öfver hufvud har beräknats utgöra 52.1 år, särskildt för landsbygdsrepresentanter 53.3 år och för stadsrepresentanter 49.7 år. För landsbygdens representanter är nämnda medelålder den högsta, som hittills förekommit, hvaremot stadsrepresentanternas medelålder är lägre än för något af de föregående år, för hvilka uppgifter härom föreligga, med undantag af år 1870, då densamma utgjorde endast 48.4 år. Växlingarna härutinnan under de senare åren framgå af efterföljande öfversikt, utvisande medelåldern (år) för Andra kammarens ledamöter vid de första riksdagarna under hvarje valperiod från och med år 1891:

År.	Landsbygdsrepresentanter.	Stadsrepresentanter.	Samtliga representanter.
1891	52.0	52.1	52.1
1894	¹⁾ 51.8	¹⁾ 51.8	¹⁾ 51.8
1897	¹⁾ 51.8	¹⁾ 52.9	¹⁾ 52.3
1900	¹⁾ 52.6	¹⁾ 52.5	¹⁾ 52.6
1903	¹⁾ 52.5	¹⁾ 51.3	¹⁾ 52.1
1906	53.3	49.7	52.1

Tab. K. Åldersfördelning af Andra kammarens ledamöter.

Åldersår.	1888.	1897.	1906.	Åldersår.	1888.	1897.	1906.
27—28	—	—	1	56—57	4	8	7
28—29	—	—	1	57—58	6	15	8
29—30	1	—	—	58—59	6	7	5
30—31	—	—	1	59—60	9	6	6
31—32	—	—	—	60—61	3	10	6
32—33	1	1	—	61—62	8	8	9
33—34	4	1	—	62—63	4	6	7
34—35	1	1	1	63—64	5	3	3
35—36	—	1	3	64—65	4	—	6
36—37	2	6	4	65—66	1	1	5
37—38	4	4	1	66—67	1	1	8
38—39	2	3	4	67—68	2	4	3
39—40	4	4	5	68—69	1	2	2
40—41	9	2	5	69—70	1	1	3
41—42	3	5	7	70—71	—	2	2
42—43	9	6	8	71—72	1	1	—
43—44	6	8	9	72—73	—	—	—
44—45	5	8	5	73—74	—	2	—
45—46	5	9	10	74—75	—	—	—
46—47	10	7	10	75—76	—	—	—
47—48	11	7	9	76—77	—	—	1
48—49	19	3	9	S:a 27—30	1	—	2
49—50	12	9	12	30—40	18	21	19
50—51	11	7	7	40—50	89	64	84
51—52	8	10	4	50—60	83	104	70
52—53	9	19	12	60—70	30	36	52
53—54	8	12	11	70—77	1	5	3
54—55	15	9	6	Summa	222	230	230
55—56	7	11	4				

¹⁾ Jfr anm. 1 å sid. 5.

Den äldsta af kammarens nuvarande ledamöter är född år 1829, den yngsta år 1878.

En iakttagelse, som städse förut blifvit gjord, att representanternas medelålder är betydligt högre för Första kammaren än för Andra, bekräftas äfven denna gång. Skillnaden utgör för närvarande 7½ år och har från år 1903 stigit med något mer än ett halft år.

Med afseende på *personalomsättningen* inom Andra kammaren i följd af 1905 års allmänna val fördela sig kammarens ledamöter på följande sätt:

Repräsentanter.	Landsbygden.		Städerna.		Summa.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
Omvalda	122	81.3	50	62.5	172	74.8
Repr. före år 1905	—	—	1	1.3	1	0.4
Nyvalda	28	18.7	29	36.2	57	24.8
Samtl. repr.	150	100.0	80	100.0	230	100.0

Bland de omvalda hafva här inräknats dels 1, som under näst föregående riksdagsperiod representerat annan valkrets, och dels 1, som på grund af ett efter de allmänna valen förrättadt fyllnadsval bevistat andra urtima riksdagen år 1905. Före innevarande års riksdag hafva sålunda 173, eller 75.2 %, deltagit i kammarens förhandlingar och endast 57, eller 24.8 %, äro nya medlemmar. Samtliga representanterna från Stockholms och Jönköpings län äfvensom alla landsbygdsrepresentanterna från Kalmar, Blekinge, Göteborgs och Bohus, Värmlands och Örebro län äro omvalda. Af riksdagsmännen från Norrbottens län äro däremot endast 2 omvalda, men de öfriga 3 nyvalda.

Stockholm den 9 april 1906.

Efter *antalet bevistade riksdagar*, den nu pågående inräknad, fördela sig Andra kammarens ledamöter på följande sätt:

Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.	Bevistade riksdagar.	Antal riksdagsmän.
34	1	16	1
33	—	15	15
32	3	14	2
31	1	13	4
30	—	12	27
29	2	11	2
28	—	10	2
27	2	9	28
26	4	8	5
25	3	7	5
24	—	6	39
23	9	5	1
22	—	4	1
21	1	3	2
20	1	2	1
19	7	1	56
18	4		
17	1		
		Summa	230

Bland kammarens nuvarande ledamöter hafva 3 förut varit representanter i Första kammaren, och ännu finnes i Andra kammaren 1 person, som deltagit i ständsriksdag, nämligen såsom medlem af Ridderskapet och Adeln.

Underdånigst

LUDVIG WIDELL.

e. f.

F. A. Sundberg.

Tab. 1.

VALEN TILL FÖRSTA KAMMAREN, ÅREN 1903—1905.

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelse- år.	4. Valdag.	5. 6. A n t a l		7. Den valdes röstetal.	8. När- maste röstetal.	9. Kas- serade val- sedlar.
				valmän.	i valet del- tagande.			
Valda år 1903.				1903				
Stockholms stad . . .	Henrik John Lovén, grosshandlare	1840	$\frac{18}{9}$	100	91	72	18	—
Södermanlands län . .	Grefve Axel Fredrik Claesson Wachtmeister, generaldirektör (Stockholm)*	1855	$\frac{22}{9}$	47	47	47	—	—
Östergötlands län . .	Frih. Johan Gabriel Beck-Friis, kammarherre, godsegare	1862	$\frac{22}{9}$	66	66	48	9	1
Kalmar läns norra del	Otto Conrad Waldemar Cedercrantz, landshöfding (Kalmar)	1854	$\frac{29}{9}$	23	23	23	—	—
Malmöhus län	Frih. Nils Axel Arvid Trolle, hofjägmästare, godsegare*	1859	$\frac{29}{9}$	94	91	82	9	—
Malmö stad	Genserik Elias Waldemar Ewerlöf, öfverste	1845	$\frac{4}{9}$	54	48	41	4	—
Göteborgs o. Bohus län	Frih. Gustaf Otto Robert Lagerbring, landshöfding (Göteborg)*	1847	$\frac{22}{9}$	59	59	57	—	2
Älfsborgs län	Frih. Fredrik von Essen, förutv. statsråd, riksmarskalk (Stockholm)*	1831	$\frac{22}{9}$	74	74	72	—	—
	Johan Alfred Sandwall, fabriksidkare	1839				58	—	
	Anders Edvin Håkanson, ingenjör	1859				57	—	
Västmanlands län . . .	Per Johan Andersson, fabriksidkare	1830	$\frac{28}{9}$	42	42	51	26	—
	Axel Gottfrid Leonard Billing, biskop (Malmöhus län)*	1841				40	2	
Gälleborgs län	Christian Lundeborg, bruksegare*	1842	$\frac{22}{9}$	53	52	48	—	—
	Olof Jonsson, hemmansegare	1839				26	25	
Västernorrlands län . .	Erik August Enhörning, disponent	1860	$\frac{23}{9}$	63	63	30	26	—
Jämtlands län	Kristoffer Isidor von Stapelmohr, borgmästare	1849	$\frac{15}{9}$	30	30	23	6	—
Västerbottens län . . .	Jesper Ingevald Crusebjörn, förutv. statsråd, landshöfding ¹⁾	1843	$\frac{23}{9}$	37	36	35	—	1
	Sven Axel Adrian Hedborg, häradshöfding	1861				26	8	
Valda år 1904.				1904				
Stockholms stad . . .	Per Reinhold Rabe, bankdirektör	1858	$\frac{26}{9}$	100	92	75	9	—
	Johan Fredrik Ivar Afzelius, ordf. i Lagberedningen, f. d. justitieråd	1848	$\frac{21}{12}$	100	82	78	1	3
Södermanlands län . .	Filip August Boström, landshöfding*.	1843	$\frac{20}{9}$	47	46	46	—	—
Östergötlands län . . .	Grefve Philip Otto Leonard Klingspor, hofmarskalk, godsegare*	1845	$\frac{20}{9}$	66	66	62	1	2
Kronobergs län	Aaby Arvid Wilhelm Ericsson, kapten	1859	$\frac{20}{9}$	37	37	31	—	—
	Josef Samuel Frithiof Stephens, bruksegare*	1841				26	8	
	Carl Reinhold Fredrik von Baumgarten, f. d. kapten, godssegare	1843				23	14	
Kalmar läns södra del	Johan Melcher Ekströmer, f. d. kapten, godsegare*	1835	$\frac{28}{9}$	36	36	31	—	—
	Gustaf Alrik Walin, apotekare*	1845				29	5	
Gottlands län	Johan Gustaf Björnin, generalmajor*.	1845	$\frac{27}{9}$	26	26	21	4	—
Blekinge län	Grefve Axel Hansson Wachtmeister, landshöfding	1855	$\frac{24}{9}$	41	41	39	2	—
Malmöhus län	Per Sörensson, kontraktsprost*	1841	$\frac{27}{9}$	96	96	85	7	—
Göteborgs stad	Philip Leman, advokat* ²⁾	1837	$\frac{20}{9}$	60	53	51	—	—
	Harald Ferdinand Emanuel Sternhagen, grosshandlare ³⁾	1846				44	9	
Skaraborgs län	Karl Mauritz Friman, disponent	1846	$\frac{23}{3}$	66	66	42	23	1
Värmlands län	Carl Oskar Moberg, borgmästare* ⁴⁾	1842	$\frac{20}{9}$	66	65	65	—	—
Örebro län	Ernst Herman Behm, vice häradshöfding, godsegare*	1842	$\frac{20}{9}$	54	53	53	—	—
	Axel Gabriel Johan Svedelius, landshöfding*	1836				51	1	
Västmanlands län . . .	Peter Petersson, f. d. major, bruksdisponent	1840	$\frac{27}{9}$	43	43	41	1	—
Gälleborgs län	Salomon Arvid Achates Lindman, generaldirektör (Stockholm)	1862	$\frac{20}{12}$	53	53	48	3	—
Västernorrlands län . .	Frans Albert Anderson, f. d. generaldirektör (Stockholm)*	1831	$\frac{21}{9}$	63	63	42	21	—
Västerbottens län . . .	Edvard Gustaf Kinberg, byråchef (Stockholm)	1839	$\frac{21}{9}$	37	37	23	9	—
Norrbottnens län . . .	Karl Sigfrid Husberg, statsråd (Stockholm)	1854	$\frac{21}{9}$	41	41	27	11	—
Valda år 1905.				1905				
Stockholms stad . . .	Sixten Gabriel von Friesen, lektor	1847	$\frac{22}{6}$	100	77	56	13	1
Stockholms län	John Bernström, direktör	1848	$\frac{19}{9}$	53	53	52	—	—
	Gustaf Fredrik Östberg, riksgäldsfullmäktig (Stockholm)*	1847				40	14	

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelse- år.	4. Valdag.	5. 6. Antal		7. Den valdes röstetal.	8. När- maste röstetal.	9. Kas- serade val- sedlar.
				valmän.	i valet del- tagande.			
Uppsala län	Otto Mauritz Strömberg, bruksdisponent	1856	$\frac{19}{9}$	38	38	33	3	1
Södermanlands län	Carl Edvard Ludvig Bohnstedt, hofjägmästare, godsegare	1840	$\frac{6}{3}$	47	47	27	15	—
Kalmar läns norra del	Knut Henning Robert Tillberg, vice häradshöfding, godsegare*	1860	$\frac{25}{9}$	23	23	20	1	—
Blekinge län	Grefve Hugo Hansson Wachtmeister, disponent	1867	$\frac{27}{9}$	41	41	21	19	—
Malmöhus län	Hjalmar Ossian Lindgren, f. d. professor*	1837	$\frac{26}{9}$	97	95	82	11	1
Hallands län	Carl Henrik Björck, f. d. provinsialläkare	1844	$\frac{20}{9}$	41	41	32	8	1
Göteborgs stad	Erik Wijk, grosshandlare	1836	$\frac{2}{2}$	58	43	38	3	1
	Pehr Sigfrid Wieselgren, generaldirektör (Stockholm)*	1843	$\frac{28}{9}$	60	55	47	6	—
	Gustaf Boman, fabriksidkare	1861	$\frac{22}{12}$	60	53	44	2	1
Älfsborgs län	Pehr Emanuel Lithander, grosshandlare (Göteborg)* ⁵⁾	1835	$\frac{19}{9}$	73	73	66	—	—
	Johan Volrath Berg, ingenjör	1855						
Värmlands län	Albert Bergström, bruksegare	1847	$\frac{20}{5}$	66	66	61	5	—
Örebro län	Knut Eugène Bohnstedt, f. d. ryttmästare, godsegare*	1841	$\frac{19}{9}$	55	55	48	—	—
	Per Magnus Carlberg, bruksegare	1846						
Kopparbergs län	Oskar Bernhard Herdin, direktör	1857	$\frac{27}{9}$	60	59	35	24	—
Gäflborgs län	Claes Eric Victor Folin, disponent	1850	$\frac{19}{9}$	53	53	29	20	—
Västernorrlands län	Gustaf Mauritz Ulrik Rudebeck, landshöfding	1842	$\frac{20}{9}$	63	63	63	—	—
	Abraham Hugo Fahlén, auditör, disponent	1865						
Västerbottens län	Jakob Berlin, sekreterare (Stockholm)*	1841	$\frac{20}{9}$	37	37	30	4	—

Anmärkningar.

Tecknet * utmärker omval.

1) Afted den 24 juni 1904.

2) Afsade sig uppdraget i maj 1905.

3) Afsade sig uppdraget under tiden mellan riksdagarna 1905 och 1906.

4) Afted den 5 februari 1905.

5) Valet öfverklagades, men fastställdes af Kungl. Maj:t.

FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIMA RIKSDAGEN ÅR 1906.

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelseår.	4. Senast vald.	5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första kammaren.																		
				1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867	1867
Stockholms stad	Edvard Fränckel, generalkonsul	1836	18 ³ / ₉ 97																			
	Henrik Ragnar Törnebladh, f. d. lektor ¹¹	1833	18 ⁶ / ₉ 98																	1)		
	Oscar Mauritz Almgren, grosshandlare	1842	18 ¹ / ₉ 99																			
	Frih. Claes Gustaf Adolf Tamm, förutv. statsråd, f. d. öfverståthållare ¹¹⁺	1838	19 ² / ₉ 01																	2)		
	Wilhelm Walldén, godsegare ¹¹	1836	19 ² / ₉ 02																			
	Henrik John Lovén, grosshandlare ¹¹	1840	19 ¹ / ₉ 03																			
	Per Reinhold Rabe, bankdirektör	1858	19 ² / ₉ 04																			
Stockholms län	Johan Fredrik Ivar Afzelius, ordf. i Lagberedningen, f. d. justitieråd	1848	19 ² / ₉ 04																			
	Sixten Gabriel von Friesen, lektor ¹¹	1847	19 ² / ₉ 05																			
	Frih. Carl Joachim Beck-Friis, bruksdisponent	1856	19 ⁷ / ₉ 00																			
	Oscar Wilhelm Odelberg, f. d. löjtnant, fabriksdisponent	1844	19 ¹ / ₉ 02																	3)		
Uppsala län	Erik Gustaf Bernhard Boström, förutv. statsminister, universitetskansler, godsegare ¹¹	1842	19 ¹ / ₉ 02																			
	John Bernström, direktör	1848	19 ¹ / ₉ 05																			
	Gustaf Fredrik Östberg, riksgäldsfullmäktig (Stockholm) ¹¹	1847	19 ¹ / ₉ 05																			
Södermanlands län	Per Gustaf Tamm, bruksegare	1842	18 ⁷ / ₉ 99																			
	Johan Fredrik Nyström, lektor (Stockholm)	1855	18 ¹ / ₉ 99																			
	Gustaf Fredrik Gilljam, förutv. statsråd, f. d. universitetskansler (Stockholm) ¹¹	1832	19 ¹ / ₉ 02																	4)		
	Otto Mauritz Strömberg, bruksdisponent	1856	19 ¹ / ₉ 05																			
Östergötlands län	Lars Albert Sjöholm, kontraktsprost	1841	18 ² / ₉ 98																			
	Grefve Fredrik Thomas Carl von Rosen, öfverceremonimästare, godssegare	1849	19 ¹ / ₉ 02																			
	Grefve Axel Fredrik Claesson Wachtmeister, förutv. statsråd, f. d. generaldirektör, godsegare (Stockholm)	1855	19 ² / ₉ 03																			
	Filip August Boström, landshöfding	1813	19 ² / ₉ 04																	5)		
	Carl Edvard Ludvig Bohnstedt, hofjägmästare, godsegare	1840	19 ² / ₉ 05																			
Norrköpings stad	Fredrik Axel Hugo Hedenstierna, härads höfding	1836	18 ² / ₉ 98																			
	Grefve Gustaf Harald Spens, f. d. landshöfding, godsegare (Stockholm) ⁺	1827	18 ¹ / ₉ 99																	6)		
	Gustaf Andersson, godsegare	1840	19 ² / ₉ 01																			
	Carl Gustaf Rydberg, godsegare ¹¹	1844	19 ¹ / ₉ 01																			
Jönköpings län	Niklas Fossler, godsegare ¹¹	1835	19 ¹ / ₉ 02																	7)		
	Frih. Johan Gabriel Beck-Friis, kammarherre, godsegare	1862	19 ² / ₉ 03																			
	Grefve Philip Otto Leonard Klingspor, hofmarskalk, godsegare	1845	19 ² / ₉ 04																	8)		
	Carl Johan Gustaf Swartz, fabriksidkare	1858	18 ¹ / ₉ 99																			
	Gustaf Johan Georg Axel Berg, förutv. statsråd, härads höfding ¹¹	1844	18 ¹ / ₉ 99																			
Kronobergs län	Per Magnus Söderberg, landbrukare	1835	18 ¹ / ₉ 99																	9)		
	Frih. Nils Axel Hjalmar Palmstierna, förutv. statsråd, landshöfding ¹¹⁺	1836	18 ¹ / ₉ 99																			
	Carl Harder von Mentzer, kronfogde	1857	19 ¹ / ₉ 01																			
	Johan Arvid Lilliesköld, härads höfding	1849	19 ¹ / ₉ 02																			
Kronobergs län	Axel Petri, rådmän, handlande ¹¹	1835	19 ¹ / ₉ 02																			
	Charles Emil von Oelreich, landshöfding	1839	19 ¹ / ₉ 01																			
	Grefve Knut Arvid Posse, godsegare	1855	19 ¹ / ₉ 02																			
	Aaby Arvid Wilhelm Ericsson, kapten	1859	19 ² / ₉ 04																			
Kronobergs län	Joscf Samuel Frithiof Stephens, bruksegare	1841	19 ² / ₉ 04																	10)		
	Carl Reinhold Fredrik von Baumgarten, f. d. kaptan, godsegare	1843	19 ¹ / ₉ 01																	11)		

Annmärkning. Tecknet — (i kol. 5—22) utmärker bevisade lagtima riksdagar i Första kammaren såsom representant för samma valkrets; .. för annan valkrets. Tecknet ¹¹ utmärker föregående ledamotskap af Andra kammaren; + deltagande i ständeriksdag.

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelseår.	4. Senast vald.	5. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första kammaren.																		
				5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
				1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887
Kalmar läns norra del	Albrecht Theodor Odéberg, förutv. statsråd, f. d. landshöfding (Stockholm)	1847	19 ² / ₁₀ 01																			
	Otto Conrad Waldemar Cedererantz, landshöfding (Kalmar)	1854	19 ² / ₁₀ 03																			
	Knut Henning Robert Tillberg, vice häradshöfding, godsegare	1860	19 ² / ₁₀ 05																			
Kalmar läns södra del	Carl Birger Hasselrot, häradshöfding	1842	18 ² / ₁₀ 97																			
	Frih. Christoffer Johan Rappe, godsegare	1843	19 ² / ₁₀ 01																			
	Johan Melcher Ekströmer, f. d. kapten, godsegare ¹¹	1835	19 ² / ₁₀ 04																			
Gottlands län	Gustaf Alrik Walin, apotekare	1845	19 ² / ₁₀ 04																			
	Carl Theodor af Ekenstam, häradshöfding	1858	18 ² / ₁₀ 98																			
	Johan Gustaf Björnin, generalmajor	1845	19 ² / ₁₀ 04																			
Blekinge län	Johan Henrik Berggren, disponent	1853	18 ² / ₁₀ 99																			
	Grefve Hans Hansson Wachtmeister, förutv. statsråd, generaldirektör (Stockholm)	1851	19 ² / ₁₀ 01																			
	Grefve Axel Hansson Wachtmeister, landshöfding	1855	19 ² / ₁₀ 04																			
Kristianstads län	Grefve Hugo Hansson Wachtmeister, disponent	1867	19 ² / ₁₀ 05																			
	Ola Nilsson, landbrukare	1837	18 ² / ₁₀ 97																			
	James Thomas Kennedy, kammarherre, kapten	1848	18 ² / ₁₀ 98																			
Malmöhus län	Grefve Raoul Gustaf Hamilton, godsegare	1855	19 ² / ₁₀ 00																			
	Johan Amilon, godsegare	1852	19 ² / ₁₀ 00																			
	Frih. Gerard Louis De Geer, landshöfding	1854	19 ² / ₁₀ 00																			
Malmö stad	John Jeppsson, hemmansegare	1854	19 ¹ / ₁₀ 01																			
	Per Axel Henrik Cavalli, ordförande i riksgäldsfullmäktige, f. d. landskamrerare (Stockholm)	1852	18 ² / ₁₀ 98																			
	Frih. Johan Wolmer Wrangel von Brehmer, öfverstekammarjunkare, godsegare	1836	18 ² / ₁₀ 98																			
Hallands län	Paul Paulson, landbrukare ¹¹	1851	18 ² / ₁₀ 99																			
	Per Bondesson, landbrukare	1843	19 ¹ / ₁₀ 01																			
	Frih. Werner Gottlob von Schwerin, godsegare ¹¹	1851	19 ² / ₁₀ 02																			
Göteborgs och Bohus län	Per Olof Liedberg, f. d. ryttmästare, godsegare	1857	19 ² / ₁₀ 02																			
	Per Lundsten, tegelbruksegare	1845	19 ² / ₁₀ 02																			
	Frih. Nils Axel Arvid Trolle, hofjägmästare, godsegare	1859	19 ² / ₁₀ 03																			
Göteborgs stad	Per Sörensson, kontraktsprost	1841	19 ² / ₁₀ 04																			
	Hjalmar Ossian Lindgren, f. d. professor	1837	19 ² / ₁₀ 05																			
	Johan Henrik Emanuel Dieden, f. d. konsul, grosshandlare ¹¹	1840	18 ¹ / ₁₀ 99																			
Göteborgs stad	Gensarik Elias Waldemar Ewerlöf, öfverste	1845	19 ¹ / ₁₀ 03																			
	Carl Olof Christian Johan Nordenfalk, f. d. landshöfding (Kalmar län) ⁺	1833	18 ² / ₁₀ 97																			
	Fredrik August Sebastian Tham, godsegare	1847	18 ² / ₁₀ 98																			
Göteborgs stad	Adolf Peter von Möller, godsegare	1855	19 ² / ₁₀ 00																			
	Carl Henrik Björck, f. d. provinsialläkare ¹¹	1844	19 ² / ₁₀ 05																			
	Frih. Albert Lars Evert Åkerhielm, förutv. statsråd, president (Stockholm)	1846	18 ¹ / ₁₀ 99																			
Göteborgs stad	Fredrik Emil Pettersson, f. d. kapten	1855	19 ¹ / ₁₀ 00																			
	Carl Ludvig Hlppolit Nyström, fil. och med. doktor (Stockholm) ¹¹	1839	19 ¹ / ₁₀ 00																			
	Alexis Hammarström, byråchef (Stockholm)	1858	19 ¹ / ₁₀ 02																			
Göteborgs stad	Pontus Erland Fahlbeck, e. o. professor (Stockholms län)	1850	19 ¹ / ₁₀ 02																			
	Frih. Gustaf Otto Robert Lagerbring, landshöfding (Göteborg) ¹¹	1847	19 ² / ₁₀ 03																			
	Olof Melin, grosshandlare ¹¹	1834	18 ² / ₁₀ 99																			
Göteborgs stad	Erik Wijk, grosshandlare ¹¹	1836	19 ² / ₁₀ 05																			
	Pehr Sigfrid Wieselgren, generaldirektör (Stockholm) ¹¹	1843	19 ² / ₁₀ 05																			
Göteborgs stad	Gustaf Boman, fabriksidkare	1861	19 ² / ₁₀ 05																			

12)

Tab. 2 (forts.). FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIDNINGEN RIKSDAGEN ÅR 1906. 25

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelsår.	4. Senast vald.	5. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtids riksdag såsom ledamot af Första kammaren.																		
				5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
				1905.	1904.	1903.	1902.	1901.	1900.	1899.	1898.	1897.	1896.	1895.	1894.	1893.	1892.	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.
Älfsborgs län . . .	Johan Olof Rylander, landtbruksskoleföreståndare	1851	19 ¹ / ₈ 00																			
	Leonard Grundberg, lasarettsläkare	1842	19 ¹ / ₈ 02																			
	H. Exc. Frih. Fredrik von Essen, förutv. statsråd, riksmarskalk, godsegare (Stockholm) [†]	1831	19 ² / ₃ 03																		15)	
	Johan Alfred Sandwall, fabriksidkare ^{II}	1839	19 ² / ₃ 03																			
	Anders Edvin Håkanson, ingenjör	1859	19 ² / ₃ 03																			
	Per Johan Andersson, fabriksidkare	1830	19 ² / ₃ 03																			
	Pehr Emanuel Lithander, grosshandlare (Göteborg)	1835	19 ¹ / ₈ 05																		14)	
Johan Volrath Berg, ingenjör	1855	19 ¹ / ₈ 05																				
Skaraborgs län . . .	Frih. Carl Gustaf Adolf Klingspor, f. d. kapten, godsegare	1847	18 ² / ₉ 98																			
	Frans Evert Knut Åkerberg, godsegare	1853	18 ² / ₉ 98																			
	August Fredrik Weinberg, godsegare	1848	18 ¹ / ₉ 99																			
	Ivar Wijk, godsegare	1841	19 ¹ / ₈ 00																			
	Cornelius Alexander Sjöcrona, landshöfding	1835	19 ¹ / ₈ 00																		15)	
	Nils Johan Boström, godsegare ^{II}	1824	19 ¹ / ₇ 01																			16)
Karl Mauritz Friman, disponent	1846	19 ² / ₃ 04																				
Värmlands län . . .	Frih. Conrad Henrik Falkenberg, kapten	1860	19 ¹ / ₈ 00																			
	Teofron Adolf Säve, lektor	1842	19 ¹ / ₇ 01																			
	Anders Richard Åkerman, f. d. generaldirektör (Stockholm)	1837	19 ¹ / ₇ 01																			
	Hampus Edvard Montgomery, bruksegare	1852	19 ¹ / ₆ 02																			
	Johan Fredrik Wester, ingenjör, godsegare	1845	19 ¹ / ₆ 02																			
	Gottfrid Olsén, fabriksidkare	1848	19 ¹ / ₆ 02																			
Albert Bergström, bruksegare	1847	19 ² / ₃ 05																				
Örebro län	Frih. Johan Theodor Gripenstedt, f. d. ryttmästare, godsegare	1851	19 ¹ / ₈ 00																			
	Edvin Magnus Unger, f. d. häradshöfding (Stockholm)	1832	19 ¹ / ₆ 02																		17)	
	Ernst Herman Behm, vice häradshöfding, godsegare	1842	19 ² / ₃ 04																		18)	
	Axel Gabriel Johan Svedelius, f. d. landshöfding (Stockholm)	1836	19 ² / ₃ 04																			
	Knut Eugène Bohnstedt, f. d. ryttmästare, godsegare	1841	19 ¹ / ₈ 05																			
Per Magnus Carlberg, bruksegare	1846	19 ¹ / ₈ 05																				
Västmanlands län .	Gustaf Benedicks, bruksegare (Stockholm)	1848	19 ² / ₃ 00																			
	Grefve Gustaf Erik Lewenhaupt, godsegare	1849	19 ¹ / ₁ 01																			
	Axel Gottfrid Leonard Billing, biskop (Malmöhus län)	1841	19 ² / ₃ 03																			
	Peter Petersson, f. d. major, bruksdisponent	1840	19 ² / ₇ 04																			
Kopparbergs län . .	Ernst Trygger, justitieråd (Stockholm)	1857	18 ² / ₉ 97																			
	Martin Samuel Nisser, bruksegare	1840	19 ² / ₄ 00																			
	Gustaf Ros, godsegare	1852	19 ² / ₉ 01																			
	Knut Hugo Blomberg, professor (Uppsala län)	1850	19 ¹ / ₁₀ 02																			
	Erik Lorentz Petersson, kontraktsprost	1849	19 ¹ / ₁₀ 02																			
	Oskar Bernhard Herdin, direktör	1857	19 ² / ₇ 05																			
Gälleborgs län . . .	Sven Johan Sandqvist, borgmästare	1842	18 ² / ₉ 97																			
	Robert Almström, fabriksidkare (Stockholm)	1834	18 ² / ₉ 97																			
	Christian Lundeberg, förutv. statsminister, bruksegare	1842	19 ² / ₃ 03																		19)	
	Olof Jonsson, hemmansegare ^{II}	1839	19 ² / ₃ 03																			
	Salomon Arvid Achates Lindman, förutv. statsråd, generaldirektör (Stockholm)	1862	19 ² / ₉ 04																			
Claes Eric Victor Folin, disponent	1850	19 ¹ / ₈ 05																				
Gälle stad	John Robert Rettig, grosshandlare	1847	19 ² / ₇ 02																			

1. Valkrets.	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke (samt boningsort utom valkretsen).	3. Födelseår.	4. Senast vald.	5. År, under hvilka den valde förut bevisat lagtida riksdag såsom ledamot af Första kammaren.																		
				5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
				1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887
Västernorrlands län	Grefve Nils Gustaf Alexander Sparre, kammarherre, godsegare (Skaraborgs län) ¹⁾	1834	18 ² / ₂ 97																			
	Carl David Theodor Uppström, häradshöfding	1846	19 ¹ / ₇ 02																			
	Erik Hägglund, kronolänsman	1854	19 ¹ / ₇ 02																			
	Erik August Enhörning, disponent	1860	19 ² / ₃ 03																			
	Frans Albert Anderson, f. d. generaldirektör (Stockholm)	1831	19 ² / ₃ 04																			
	Gustaf Mauritz Ulrik Rudebeck, landshöfding	1842	19 ² / ₃ 05																			
	Abraham Hugo Fahlén, auditör, disponent	1865	19 ² / ₃ 05																			
Jämtlands län	Hugo Petrus Percival Tamm, godsegare (Uppsala län)	1840	19 ¹ / ₈ 02																			
	Olof Björklund, godsegare	1849	19 ¹ / ₈ 02																			
	Kristoffer Isidor von Stapelmohr, bergmästare	1849	19 ¹ / ₈ 03																			
Västerbottens län	Axel Fredrik Oscar Cederberg, f. d. öfverste (Stockholms län) ¹¹⁾	1837	19 ¹ / ₇ 02																			
	Sven Axel Adrian Hedborg, häradshöfding	1861	19 ² / ₃ 03																			
	Edvard Gustaf Kinberg, f. d. byråchef (Stockholm)	1839	19 ² / ₃ 04																			
	Jakob Berlin, sekreterare (Stockholm)	1841	19 ² / ₃ 05																			
Norrbottens län	Grefve Carl Oscar Taube, distriktschef (Stockholm)	1843	18 ² / ₁ 98																			
	Knut Gillis Bildt, generalmajor (Stockholm)	1854	18 ¹ / ₉ 99																			
	Lars Berg, generaldirektör (Stockholm)	1838	19 ¹ / ₉ 01																			
	Karl Sigfrid Husberg, förutv. statsråd, landshöfding (Älfsborgs län) ¹²⁾	1854	19 ¹ / ₉ 04																			

Hela riket:
 30 valkretsar . . . 150 riksdagsmän.
 Däraf:
 25 landstingsområden . . . 133
 5 städer . . . 17

Anmärkingar.

- 1) Representant för annan valkrets åren 1880—1887.
- 2) Representant för annan valkrets åren 1883—1887.
- 3) Representant för samma valkrets åren 1885—1887.
- 4) Representant för annan valkrets år 1887 (senare riksdagen).
- 5) Representant för samma valkrets år 1887.
- 6) Representant för samma valkrets åren 1876—1879.
- 7) Representant för samma valkrets åren 1883—1887.
- 8) Representant för samma valkrets år 1887.
- 9) Representant för samma valkrets åren 1883—1887.
- 10) Representant för samma valkrets år 1887.
- 11) Representant för samma valkrets åren 1884—1887.
- 12) Representant för annan valkrets åren 1880—1887.
- 13) Representant för samma valkrets åren 1877—1887 och för annan valkrets åren 1867—1874.
- 14) Representant för samma valkrets åren 1886 och 1887.
- 15) Representant för samma valkrets år 1887.
- 16) Representant för samma valkrets åren 1886 och 1887.
- 17) Representant för samma valkrets åren 1886 och 1887.
- 18) Representant för samma valkrets år 1887.
- 19) Representant för samma valkrets åren 1886 och 1887.
- 20) Representant för annan valkrets åren 1871—1887.
- 21) Representant för samma valkrets år 1887 och för annan valkrets åren 1878—1886.
- 22) Representant för annan valkrets åren 1885—1887.
- 23) Representant för samma valkrets åren 1885—1887.

Tab. 3.

FYLLNADVALEN TILL ANDRA KAMMAREN ÅREN 1903—1905.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Län.	Valkrets.	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boupingsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelshår.	Valdag.	Valberättigade.	I valet deltagande.		Röstetal.		Kasserade valsedlar.
						Vidomedelbara el. elektorsval.	Elektorer (vid medelbara val)	För den valde.	För närmaste man.	
Stockholms stad	Stockholms stad, andra valkr.	Sven Theodor Palme, direktör	1854	19 ³ / ₀₄	5,089	1,779	—	1,109	667	2
	D:o, andra valkr.	Karl Johan Warburg, f. d. professor, bibliotekarie	1852	19 ³ / ₀₅	8,497	2,242	—	1,189	1,045	6
	D:o, tredje valkr.	Ernst Fredrik Wilhelm Blomberg, metallarbetare	1863	19 ¹ / ₀₅	7,975	1,091	—	1,054	24	—
Kalmar län	Kalmar stad	Axel Casimir Bökelund, landskamrerare	1859	19 ³ / ₀₃	1,137	535	—	279	202	1
Blekinge län	Östra härads domsaga	Per August Larsson, hemmansegare, Säby	1856	19 ³ / ₀₄	1,091	233	—	157	71	2
Malmöhus län	Onsjö härad	Jöns Peter Jespersson, landbrukare, Dorisborg	1861	19 ³ / ₀₃	1,312	603	—	344	241	3
Göteb. o. Bohus län	Göteborgs stad	Johan Rudolf Kjellén, professor	1864	19 ³ / ₀₅	8,311	3,683	—	1,906	1,766	11
Västernorrlands län	Ångermanlands mellersta domsaga	Johan Peter Dahlberg, bruksegare, Stensberg	1843	19 ³ / ₀₅	1,514	433	—	393	33	2

ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1906—1908.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets. ¹⁾	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folk-mängd d. 31 dec. 1904.	Valdag i september 1906.	Valberättigade.		Högst valberättigade, men för ogjorda kommunalstämmor hällande.	I valet deltagande.			Röstetal.		Kassande valsedlar.	Öfverblifvande val.
					Antal.	% af folk-mängden.		Vid omedelbara eller elektorsval	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid omedelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Stockholms stad.²⁾														
Första valkretsen	Curt Wallis, e. o. professor*	1845	59,925	30	5,640	9.4	7,725	2,915	51.7	—	2,902	—	1	—
	Martin Filip Nyström, telegrafkommissarie*	1845									2,358	—		
	Fridtjuf Berg, folkskollärare*	1851									1,867	—		
	Gustaf Oscar Wallenberg, kapten*	1863									1,605	1,305		
Andra valkretsen	Karl Johan Warburg, f. d. professor, bibliotekarie*	1852	52,491	30	6,166	11.7	5,984	3,607	58.5	—	3,308	—	11	—
	Carl Albert Lindhagen, borgmästare*	1860									2,519	—		
	Knut Erik Ossian Kjellberg, med. doktor	1867									2,003	—		
	Sven Theodor Palme, direktör*	1854									1,638	1,591		
Tredje valkretsen	Karl Albert Staaff, statsråd*	1860	72,782	30	7,968	10.9	8,325	5,052	63.4	—	5,014	—	11	—
	Emil Hammarlund, redaktör*	1853									5,005	—		
	Jakob Byström, redaktör*	1857									3,984	—		
	Edvard Otto Vilhelm Wavrinsky, direktör*	1848									2,861	—		
Fjärde valkretsen	Ernst Fredrik Wilhelm Blomberg, metallarbetare	1863	67,247	30	8,669	12.9	5,300	4,748	54.8	—	2,560	2,471	12	—
	Victor Ludvig Moll, kamrerare*	1858									3,133	—		
	Svante Adam Knutsson Natt och Dag, kommandörkapten*	1861									3,123	—		
	Erik David Valdemar Martin, auditör, advokat	1856									3,090	—		
Femte valkretsen	Erik Alexander Lovén, grosshandlare	1855	65,501	30	5,801	8.9	8,596	3,774	65.1	—	3,071	—	9	—
	Julius Edvard von Krusenstjerna, förutv. statsråd, generaldirektör* ¹⁾	1841									1,935	1,619		
	Magnus Mauritz Höjer, f. d. lektor*	1840									3,690	—		
	David Kristian Bergström, fil. doktor, litteratör*	1858									2,923	—		
	Karl Hjalmar Branting, redaktör*	1860	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Herman Lindqvist, möbelsnickare	1863												
	Stockholms stad	—	317,964	30	34,244	10.8	35,950	20,096	58.7	—	—	—	44	—
Stockholms län.														
Norra Roslags domsaga	Carl Sandquist, hemmansegare, Söderby gård*	1841	30,272	17	2,120	7.0	65	455	21.5	—	347	29	3	—
Mellersta Roslags domsaga	Erik Gabriel Henrik Åkerlund, godsegare, Lovisedal*	1853	22,492	10	1,669	7.4	108	616	36.9	—	573	35	3	—
Södra Roslags domsaga	Ernst Beckman, direktör, Djurholm*	1850	52,640	10	3,975	7.6	1,762	2,155	54.2	—	1,271	880	4	—
Stockholms läns västra domsaga	Johan Wilhelm Lundin, godsegare, Karby*	1846	20,535	16	1,077	5.2	37	157	14.6 ³⁾	30	24	4	—	—
Södertörns domsaga	Richard August Wavrinsky, medicinalråd, Salt-sjöbaden*	1852	44,992	2	2,840	6.3	1,035	1,260	44.4	—	777	441	4	—
Södertälje, Norrtälje, Östhammars, Öregrunds, Sigtuna och Vaxholms städer	Jakob Gustaf Pettersson, borgmästare, Södertälje*	1866	17,268	12	1,826	10.6	339	1,077	59.0	—	680	388	3	—
Uppsala län.														
Norunda och Örbyhus härad	Johan Eric Ericsson, hemmansegare, Alberga*	1837	32,014	3	2,651	8.3	342	1,989	75.0	—	903	852	2	—
Olands härad	Per Pehrsson, brukspredikant, Österby bruk	1867	20,078	3	1,376	6.9	14	810	58.9	—	400	243	3	—
Uppsala läns mellersta domsaga	Olof Alfred Berg, godsegare, Staby	1862	23,333	17	1,448	6.2	46	773	53.4	—	486	283	4	—
Uppsala läns södra domsaga	Lars Petter Mallmin, godsegare, Gran*	1843	21,475	22	1,153	5.4	27	198	17.2	37	37	—	—	—
Uppsala stad	Harald Gabriel Hjärke, professor*	1848	24,150	26	2,418	10.0	462	1,759	72.7	—	887	871	1	—

Anm. Tecknet * utmärker, att den valde blifvit omvald för samma valkrets; ** att den valde endast före år 1905 representerat samma valkrets; *** att den valde förut representerat annan valkrets. Tecknet ¹⁾ utmärker föregående ledamotskap af Första kammaren; + deltagande i ständriksdag.

Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1906—1908. 29

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
Län och valkrets. ¹⁾	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelsår.	Folkmängd d. 31 dec 1904.	Valdag i september 1905.	Valberättigade.		Blest valberättigade, men för ogrundna kon- munitetskräver häftande % af folk- mängden.	I valet deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Öfverklagade val.	
					Ansl.	% af valberättigade (kol. 6).		Vid omedelbara eller elektorsval.	Elektorer (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.				
Södermanlands län.															
Jönköpings härad	Johan Malkolm Juhlin, godsegare, Hagbyberga	1859	17,951	24	1,043	5.8	35	807	77.4	—	428	199	1	—	
Rönö, Hölöbo och Daga härad	Ernst August Lindblad, t. f. domänintendent, godsegare, Närlunda*	1857	26,639	24	1,078	4.0	29	749	69.5	—	459	283	2	—	
Oppunda härad	Frih. Carl Carlson Bonde, öfverstekammarjunkare, godsegare, Eriksberg*	1850	35,213	10	1,932	5.5	219	1,213	62.8	—	785	426	1	—	
Villåttinge härad	Johan Oscar Forssling, folkskollärare, Dunker	1855	12,458	10	698	5.6	22	566	81.1	—	290	273	2	—	
Väster- och Öster-Rekarne härad	Wilhelm Johansson, organist och folkskollärare, Öja*	1843	33,975	17	2,498	7.4	283	2,036	81.5	—	822	672	32	—	
Åkers och Selebo härad	Knut Fredrik Gerhard Almqvist, godsegare, Janslunda*	1863	15,103	6	727	4.8	23	174	23.9	—	142	19	7	—	
Nyköpings, Torshälla, Strängnäs, Mariefreds och Trosa städer	Johan Widén, statsråd, Nyköping*	1856	14,155	9	1,450	10.2	148	385	26.6	—	381	2	1	—	
Eskilstuna stad	Evald Krispin Kropp, knifsmid	1859	13,556	14	2,010	14.8	378	1,072	83.2	—	828	628	3	—	
Östergötlands län.															
Kinda och Ydre domsaga	Carl Emil Johansson, hemmansegare, Berga*	1852	26,418	7	1,442	5.5	137	482	33.4	—	317	81	1	—	
Björkekinds, Östkinds, Lösnings, Bråbo och Memmings domsaga	Wilhelm Andersson, arrendator, Bråborg*	1849	37,717	10	1,879	5.0	266	1,214	64.6	—	799	409	1	—	
Lysings och Göstrings domsaga	Carl Hjalmar Pontus af Burén, bruksegare, Flemminge*	1861	24,582	10	1,665	6.8	13	529	31.8	—	496	32	1	—	
Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds domsaga	Frih. Axel Theodor Adelsvärd, kammarrherre, bruksegare, Åtvidaberg	1860	24,551	3	1,275	5.2	88	725	56.9	—	367	349	4	4)	
Vifolka, Valkebo och Gullbergs domsaga	Carl Herman Gustafsson, disponent, Lyckås*	1862	25,764	3	1,491	5.8	62	682	45.7	—	464	209	4	—	
Finspånge läns domsaga	Axel Ekman, bruksdisponent, Mo gård*	1869	26,957	10	1,494	5.5	39	1,102	73.8	—	649	449	3	—	
Aska, Dals och Bobergs domsaga	Frih. Joseph Hermelin, godsegare, Ulfåsa	1857	29,670	17	1,745	5.9	145	1,407	80.6	—	945	454	8	—	
Hammarkinds och Skärkinds domsaga	August Henricson, landtbrukare, Karlslund*	1839	22,210	10	1,104	5.0	68	787	71.3	—	454	328	2	—	
Linköpings stad	Karl Vilhelm Beckman, lektor	1860	15,414	15	1,473	9.6	175	946	64.2	—	540	403	2	—	
Norrköpings stad	Frans Johan Axel Swartling, fabriksdisponent* Teodor Zetterstrand, justitierådman*	1840 1852	44,378	21	3,614	8.1	1,545	3,070	84.9	—	1,676 1,592	— 1,470	— —	5	—
Vadstena, Skeninge, Söderköpings, Motala och Grenna städer ²⁾	Conrad Fredrik Vahlquist, regementsläkare, Skeninge*	1856	9,737	15	876	9.0	129	678	77.4	—	426	248	3	—	
Jönköpings län.															
Västra härads domsaga	Johan Sjöberg, hemmansegare, Bodaryd*	1837	28,273	3	2,810	9.9	100	1,398	49.8	—	713	367	5	—	
Östra härads domsaga	Carl August Danielsson, landtbrukare, Fars- torp*	1838	22,706	10	1,873	8.2	43	1,050	56.1	—	549	330	—	—	
Östbo härad	Johannes Wilhelm Bengtsson, hemmansegare, Häradsköp*	1841	22,360	3	2,005	9.0	84	555	27.7	—	468	30	3	—	
Västbo härad	Johannes Gustaf Hazén, kontraktsprost, Fors- heda*	1849	28,261	3	3,133	11.1	54	1,639	54.2	—	1,122	563	7	—	
Tveta härad	Eric Räf, fabriksdisponent, Attarp*	1858	27,474	10	2,725	9.9	240	1,925	70.6	—	1,380	532	3	—	
Vista och Mo härad	Carl Gottfrid Johansson, hemmansegare, Af- lösa*	1851	14,958	10	1,343	9.0	37	505	37.6	—	469	10	3	—	
Norra och Södra Vedbo domsaga	Johan August Jonsson, hemmansegare, Hökhult*	1851	32,264	10	2,296	7.1	77	947	41.2	—	831	54	4	—	
Jönköpings stad	Carl Robert Johansson, folkskoleinspektör*	1862	23,240	28	2,017	8.7	490	1,418	70.3	—	875	539	3	—	

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets. ¹⁾	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd d. 31 dec. 1904.	Valdag i september 1905.	Valberättigade.		I valet deltagande.	Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Överklagade val.			
					Antal.	% af folk-mängden.		Vid omedelbara eller elektorval.	Elektorer (vid medelbara val).			% af valberättigade (kol. 9).	För den valde.	För närmaste man.
Kronobergs län.														
Uppvidinge härad	Jonas Eriksson, hemmansegare, Lindehult*	1848	26,088	16	2,071	8.0	119	992	47.9	—	491	249	4	—
Konga härad	Johan August Sjö, hemmansegare, Linneryd*	1839	30,231	16	2,402	7.9	155	286	11.9	—	256	15	7	—
Mellersta Väreuds domsaga	Carl Fredrik Petersson, hemmansegare, Dänningelanda*	1839	25,953	2	1,876	7.2	42	276	14.7	37	34	1	1	—
Västra Väreuds domsaga	Peter Magnus Olsson, hemmansegare, Blädinge	1857	28,740	10	2,667	9.3	119	1,138	42.7	—	890	226	6	—
Sunnerbo domsagas östra valkrets	Ernst Otto Magnusson, hemmansegare, Tumhult*	1864	19,036	3	1,752	9.2	73	782	44.6	—	557	211	4	—
Sunnerbo domsagas västra valkrets	Johan Peter Persson, hemmansegare, Hult*	1849	20,248	3	1,816	9.1	224	917	49.7	—	560	243	5	—
Värjö stad	Klas Hugo Bergendahl, borgmästare*	1851	7,697	23	758	9.8	29	501	66.1	—	361	137	—	—
Kalmar län.														
Norra Tjusts härad	Sven Magnus Petersson, landtbrukare, Snällebo*	1843	19,242	10	959	5.0	24	531	55.4	—	316	180	3	—
Södra Tjusts härad	Otto Wilhelm Redelius, kontraktsprost, Hallingeborg*	1835	20,478	10	1,055	5.2	14	675	64.0	—	488	185	2	—
Aspelands och Handbörds domsaga	Anders Petrus Risberg, komminister, Mörlunda*	1852	29,502	10	1,944	6.6	118	679	34.9	—	510	149	6	—
Sevede och Tunalius domsaga	Åke Hugo Hammarskjöld, arkitekt, godsegare, Tuna*	1845	26,713	10	1,669	6.2	66	556	33.3	—	551	4	—	—
Norra Möre och Strauda domsaga	Per Olof Lundell, landtbrukare, Ebbetorp*	1849	27,980	10	1,552	5.5	255	513	33.1	—	423	58	2	—
Södra Möre domsagas västra valkrets	Carl Israel Carlsson, landtbrukare, Norra Smedstorp*	1845	22,668	3	1,835	8.1	159	632	34.4	—	400	114	4	6)
Södra Möre domsagas östra valkrets	Alfred Petersson, statsråd, Påboda*	1860	18,723	3	1,087	5.8	96	189	17.4	—	187	—	2	—
Ölands domsaga	Anders Adolf Johansson, landtbrukare, Möllstorp*	1848	28,202	10	2,409	8.5	83	504	20.9	—	306	83	3	—
Kalmar stad	John Jeansson, vice konsul, grosshandlare	1865	13,746	15	1,173	8.5	294	765	65.2	—	542	222	1	—
Västerviks och Eksjö städer ⁶⁾	Axel Olof Rune, borgmästare, Västervik	1866	13,001	3	1,035	8.0	218	692	66.9	—	376	316	—	—
Oskarshamn, Vimmerby och Borgholms städer	Nils Peter Bertrand Lindgren, borgmästare, Oskarshamn*	1841	10,892	7	968	8.9	74	534	55.2	—	424	108	1	—
Gottlands län.														
Gottlands södra domsaga	Mathias Emanuel Svallingson, kronolänsman, Bönders gård	1852	22,472	11	2,501	11.1	187	714	28.5	—	341	311	6	—
Gottlands norra domsaga	Karl Laurentius Johan Larsson, hemmansegare, Bondarive*	1854	21,926	18	2,262	10.3	182	485	21.4	—	393	48	3	—
Visby stad	Knut Henning Gezelius von Schéele, biskop**	1838	8,773	8	949	10.8	254	387	40.8	—	289	96	2	—
Blekinge län.														
Listers domsaga	Nils Jönsson, hemmansegare, Gammalstorp*	1844	25,566	14	1,428	5.6	78	1,136	79.6	—	633	499	1	7)
Bräkne domsaga	Pehr Pehrson, hemmansegare, Törneryd*	1845	24,766	17	1,209	4.9	235	428	35.4	—	365	57	4	—
Östra härads domsaga	Per August Larsson, hemmansegare, Säby*	1856	25,063	10	1,054	4.2	476	352	33.4	—	228	105	1	—
Medelstads domsaga	Axel Edvard Lindvall, landtbrukare, Nätraby*	1852	33,780	12	1,204	3.9	859	601	46.1	—	262	187	8	—
Karlskrona stad	Gustaf Wilhelm Alexander Roos, landsekreterare*	1859	26,074	30	2,619	10.0	984	1,500	57.3	—	1,198	299	3	—
Karlshamn, Sölvesborgs och Ronneby städer	Svante Frithiof Edvard Söderbergh, borgmästare, Karlshamn	1864	12,709	6	1,386	10.9	167	891	64.3	—	603	286	—	—
Kristianstads län.														
Ingelstads och Järrestads domsaga	Esbjörn Persson, hemmansegare, Borrbby*	1849	34,167	16	3,339	9.8	179	799	23.9	—	576	203	7	—
Villands härad	Nils Larsson, hemmansegare, Klagstorp	1870	24,099	10	1,683	7.0	65	1,043	62.0	—	504	485	7	4)

Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1906—1908. 31

1. Län och valkrets. ¹⁾	2. Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	3. Den valdes födelseår.	4. Folk-mängd d. 31 dec. 1904.	5. Valdag i september 1905.	6. Valberättigade.		7. % af folk-mängden.	8. Bjrest valberättigade, men för oegnliga kommunalskylder hafvande	9. I valet deltagande.			12. Röstetal.		14. Kassande valsedlar.	15. Öfverklagade val
					Antal.				Vid omredelbara eller cektorsval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Östra Göinge härad	Per Jönsson, hemmansegare, Färeköp*	1845	26,030	10	1,474	5.7	236	849	57.6	—	680	158	1	—	
Gårds och Albo domsaga	Nils Svensson, hemmansegare, Olseröd*	1844	33,390	24	2,352	7.0	282	742	31.5	—	671	44	16	—	
Västra Göinge domsaga	Per Nilsson Bosson, hemmansegare, Vanneberga	1853	33,556	2	2,606	7.8	292	1,406	54.0	—	778	612	4	—	
Norra Åsbo domsaga	Per Nilsson, hemmansegare, Bonarp*	1865	24,955	10	2,067	8.3	302	994	48.1	—	669	299	6	—	
Södra Åsbo och Bjäre domsaga	Olof Persson, arrendator, Killebäckstorp*	1839	26,850	10	2,667	9.9	172	1,231	46.3	—	799	420	4	—	
Kristianstads stad	Carl Johan Fredrik Ljunggren, vice konsul, ingenjör*	1858	10,744	9	998	9.3	170	844	84.6	—	540	304	—	—	
Trelleborgs, Skanör med Falsterbo samt Simrishamns och Ängelholms städer ⁵⁾	Knut Ebbe von Geijer, borgmästare, Trelleborg*	1864	9,576	16	1,296	13.5	127	706	54.5	—	466	239	1	—	
Malmöhus län.															
Oxie härad	Nils Edvard Lindberg, målare, Sofielundshusen	1868	31,277	15	3,300	10.6	419	1,961	59.4	—	1,053	902	4	—	
Skytts härad	Nils Andersson, landtbrukare, Pettersborg*	1847	18,669	15	2,073	11.1	44	731	35.3	—	501	224	1	—	
Färs domsaga	Nils Nilsson, hemmansegare, Skärhus*	1841	24,367	9	2,650	10.9	53	336	12.7	—	296	11	5	—	
Frosta domsaga	Nils Jönsson, hemmansegare, Kvarnberga	1855	24,375	29	2,493	10.2	90	1,119	44.9	—	597	515	3	7)	
Rönnebergs och Harjagers härad	Jöns Andersson, hemmansegare, Örstorp*	1838	30,052	10	3,160	10.5	289	1,231	39.0	—	802	401	8	—	
Ousjö härad	Jöns Peter Jespersson, landtbrukare, Dorisborg*	1861	15,848	10	1,428	9.0	44	683	47.8	—	406	275	1	—	
Luggude domsagas norra valkrets	Christian Olsson, godsegare, Viken*	1859	23,415	8	2,569	11.0	26	1,289	50.2	—	910	373	3	—	
Luggude domsagas södra valkrets	Lars Gustaf Broomé, folkskollärare, Bårstöv*	1853	32,668	8	3,233	9.9	239	2,175	67.3	—	1,409	764	1	—	
Bara härad	Pehr Pehrsson, landtbrukare, Åkarp*	1853	21,206	9)	2,380	11.2	101	1,956	82.2	—	986	968	1	8)	
Torna härad	Jöns Åkesson, hemmansegare, Stångby	1852	22,798	17	2,353	10.3	141	1,147	48.7	—	642	488	2	—	
Vemmenhög, Ljunits och Herrestads domsaga	Hans Andersson, hemmansegare, Västra Nöbbelöv*	1848	36,311	2	3,272	9.0	293	816	24.9	—	671	137	1	—	
Malmö stad	Robert Erik Leonard Darin, lektor*	1843	70,797	30	7,947	11.2	4,014	5,590	70.3	—	3,789	3,780	2	—	
	Nils Persson, murare*	1865													
	Anders Thylander, folkskollärare*	1846													
	Nils August Nilsson, redaktör	1867													
Lunds stad	Jacob Timoteus Larsson, vice häradshöfding, ombudsman*	1851	18,401	16	1,758	9.6	460	1,320	75.1	—	767	551	1	—	
Hälsingborgs stad	Adolf Christian Johan Christiernsson, tidningsman	1875	27,253	9)	4,352	16.0	287	3,137	72.1	—	1,674	1,452	10	9)	
Landskrona stad	Fredrik Engelbrecht Neess, vice konsul, grosshandlare	1857	15,247	16	1,474	9.7	730	1,090	73.9	—	607	483	—	7)	
Ystads stad	Fredrik Wilhelm Thorsson, parkföreståndare*	1865	10,184	12	1,247	12.2	158	1,143	91.7	—	671	472	—	—	
Hallands län.															
Halmstads och Tönnersjö härad	Johannes Bengtsson, hemmansegare, Björnalt*	1844	28,284	11	2,010	7.1	117	1,155	57.5	—	809	294	50	—	
Höks härad	August Ifvarsson, hemmansegare, Renneslöf	1858	18,358	11	1,671	9.1	97	709	42.4	—	277	271	1	—	
Årstads och Faurås härad	Gustaf Birger Hellman, landtbrukare, Fors*	1859	27,336	16	2,338	8.6	61	910	38.9	—	612	294	3	—	
Himle härad	Anders Olsson, hemmansegare, Tyllered*	1849	13,184	16	1,147	8.7	20	403	35.1	—	249	148	1	—	
Hallands läns norra domsaga	Aron Christoffer Gunnarsson, hemmansegare, Axtorp*	1855	26,192	10	1,836	7.0	486	712	38.8	—	551	156	3	—	
Halmstads stad	Axel Asker, landshöfding ¹⁾	1848	16,729	22	1,293	7.7	480	1,022	79.6	—	597	420	3	—	
Laholma, Falkenbergs, Varbergs och Kungsbacka städer	Johan Alfred Lundgren, musikdirektör, organist, Varberg*	1843	12,588	7	1,213	9.6	166	859	70.8	—	490	364	4	—	

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets. ¹⁾	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd d. 31 dec. 1901.	Valdax i september 1905.	Valberättigade.	% af folk-mängden.	Blifvet valberättigade, men för ogiltiga kom-munaltskilder härförande.	I valet deltagande.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorat (vid medelbara val).	Röstetal.	För närmaste man.	Kasserade valsedlar.	Oferklade val.
					Antal.			Vid omedelbara eller elektorsval.			För den valde.			
Göteborgs och Bohus län.														
Askims och Säfvedals härad	David Melcher Lyckholm, bryggare, Vilhelmsdal*	1856	37,695	18	2,475	6.6	1,194	1,381	55.8	—	726	649	6	—
Västra och Östra Hisings härad	Herman Andersson, hemmansegare, Grimbo*	1869	21,284	10	1,372	6.4	934	746	54.4	—	449	292	4	—
Inlands domsaga	Johan Larsson, hemmansegare, Presstorp*	1853	29,327	10	1,990	6.8	278	973	48.9	—	572	395	—	—
Orusts och Tjörns domsaga	Carl Julius Ödman, f. d. sjökapt. landbrukare, Stora Grönskbult*	1839	30,097	10	2,300	7.6	942	1,227	53.3	—	674	544	8	—
Norrvikens domsaga	Carl Tobias Lind, hemmansegare, Gerum*	1859	33,607	10	2,311	6.9	82	660	28.6	—	413	243	1	—
Lane och Stångenäs härad samt Lysekils stad	Oscar Natanael Olsson, landtbrukare, Heden*	1856	21,956	10	1,365	6.2	251	377	27.6	—	375	1	1	—
Tunge, Sörhygdens och Sotenäs härad	Carl Herman Wallentin, handlande, Smögen*	1856	23,846	10	1,714	7.2	174	1,098	64.1	—	613	481	2	—
Göteborgs stad	Karl Gustaf Karlsson, handlande*	1856	138,030	15	11,179	8.1	9,681	7,840	70.1	—	4,312	—	—	—
	Daniel Broström, skeppsredare	1870									4,278	—	—	—
	Johan Ekman, konsul	1854									4,256	—	—	—
	Hugo Alexander Segerdahl, rådman*	1853									4,234	—	—	—
	Frans Oskar Berg, kamrerare*	1857									4,142	—	27	7)
	Karl Johan Magnus Larsson, t. f. yrkesinspektör	1857									4,101	—	—	—
	Hjalmar Wijk, handlande	1877									4,036	—	—	—
Uddevalle och Strömstads städer	Erik Peter Waldemar Röing, handlande	1866	3,981	—	—	—	—	—	—	—	3,836	3,788	—	—
	Johan Rudolf Kjellén, professor*	1864												
	Gustaf Sixten Neiglick, borgmästare, Uddevalla*	1862	13,956	9	1,010	7.2	426	401	39.7	—	337	57	—	—
Älfsborgs län.														
Marks härad	Hjalmar Simeon Hallin, disponent, Svaneholm*	1859	34,810	9	1,620	4.7	213	451	27.8	—	366	68	—	—
Vedens och Bollebygd härad	Gustaf Odqvist, godsegare, Påtorp*	1847	15,343	9	995	6.5	182	77	7.7	21	21	—	—	—
Flundre, Väne och Bjärke domsaga	Frih. Otto Baltzar Arvid Silfverschiöld, godssegare, Koberg	1871	31,991	17	2,365	7.4	123	1,639	70.1	—	919	734	6	—
Kinds härad	Sixten Oskar Nylander, ingenjör, Axelfors*	1853	28,248	10	1,944	6.9	142	779	40.1	—	701	69	4	10)
Redvägs härad	Johan Johansson, landtbrukare, Valared*	1850	10,314	10	881	8.5	5	723	82.1	—	403	319	1	—
Vätile, Ale och Kullings domsaga	Elof Nilsson, hemmansegare, Kattleberg*	1844	38,011	11	3,155	8.3	160	1,749	55.4	—	745	669	4	—
Ås och Gäsene domsaga	Otto Herman Svensson, hemmansegare, Saläng*	1857	20,131	6	1,907	9.5	23	478	25.1	—	376	64	22	—
Nordals, Sundals och Valbo domsaga	Bengt Dahlgren, landtbrukare, Assarebyn*	1836	35,645	16	2,909	8.1	61	1,104	38.0	—	594	477	10	—
Tösbo och Veilbo domsaga	Johan Magnus Johansson, handlande, hemmansegare, Mellbyn*	1843	31,994	10	2,239	7.0	227	606	27.1	—	375	229	2	—
Vänersborgs och Åmåls städer	Lars Wilhelm Samuel Lothigius, landshöfding, Vänersborg* ¹⁾	1836	10,811	1	972	9.0	152	655	67.4	—	391	262	2	—
Borås stad	Axel Fredrik Vennersten, fabriksidkare	1863	17,842	26	1,148	6.4	256	718	62.5	—	568	148	2	—
Marstrands, Kungälf, Alingsås och Ulricehamns städer ²⁾	Gottfried Thavenius, apotekare, Ulricehamn	1846	8,235	15	782	9.5	71	565	72.3	—	305	257	3	—
Skaraborgs län.														
Åse, Viste, Barne och Laske domsaga	Anders Magnusson, hemmansegare, Salstad*	1842	35,607	10	3,072	8.6	54	1,477	48.1	—	1,099	318	13	—
Kinnefjärdings, Kinne och Källands domsaga	Anders Gustaf Månsson, hemmansegare, Fusa-gården	1865	31,218	10	2,219	7.1	46	1,223	55.1	—	693	514	7	—

Tab. 4 (forts.). ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1906—1908. 33

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets. ¹⁾	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes fötelseår.	Folk-mängd d. 31 dec. 1904.	Valdag i september 1905.	Valberättigade.	% af folk-mängden.	Eljest valberättigade, men för oguldna kommunaltäcktyder hänfande.	I valet deltagande.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid medelbara val).	Röstetal.	För närmaste man.	Kasernerade valsedlar.	Överklagade val.
					Antal.			Vid omedelbara eller elektronval.			För den valde.			
Skånings, Vilske och Valle domsaga	David Holmgren, redaktör, Sörby* ¹²⁾	1846	27,378	10	2,083	7.6	22	1,158	55.6	—	609	493	33	7)
Gudhems och Kåkinda domsaga	Lars Johan Jansson, hemmansegare, Djursåtra*	1840	29,014	11	2,040	7.0	86	641	31.4	—	552	77	—	—
Vartofta och Frökinds domsaga	Carl Persson, hemmansegare, Stallerhult*	1844	35,751	10	2,572	7.2	144	1,234	48.0	—	1,036	188	5	—
Norra Vadsbo domsaga	Sten August Karl Nordström, hemmansegare, Höglunda*	1840	25,678	10	1,835	7.1	330	802	43.7	—	618	177	4	—
Södra Vadsbo domsaga	August Johansson, hemmansegare, Mossebo*	1839	29,927	10	2,045	6.8	253	711	34.8	—	541	117	2	—
Mariestads, Sköfde och Fal-köpings städer	Ernst Rudolf Wilhelm Hedenstierna, borg-mästare, Sköfde	1847	12,962	6	1,253	9.7	107	851	67.9	—	341	298	2	—
Lidköpings, Skara och Hjo städer	Martin Hugo Sandén, kronofogde, Lidköping**	1861	12,614	8	1,158	9.2	92	878	75.8	—	511	362	4	—
Värmlands län.														
Ölme, Visnums och Väse härad	Olof Andersson, hemmansegare, Hasselbol*	1842	20,563	9	1,467	7.1	99	573	39.1	—	226	136	210	—
Färnebo härad	Carl Peter Jansson, hemmansegare, Edsbäcken*	1858	18,181	9	1,203	6.6	117	520	43.2	—	340	43	136	—
Mellansysslets domsaga	Gustaf Magnus Sandin, folkskollärare, Skruf-stad*	1864	37,762	10	3,014	8.0	466	1,504	49.9	—	962	531	10	—
Södersysslets domsaga	Karl Johan Edvard Hultkrantz, goldsegare, Björnö*	1844	27,950	10	1,908	6.8	543	894	46.9	—	555	134	1	—
Nordmarks domsaga	Johan Elof Biesert, statsråd, Lennartsfors*	1862	20,995	9	1,767	8.4	475	359	20.3	—	325	32	—	—
Fryksdals domsaga	Claes Johan Berggren, folkskollärare och orga-nist, Östmark*	1853	35,406	9	2,638	7.5	59	715	27.1	—	512	201	1	—
Jösse domsaga	Magnus Mattson, hemmansegare, Grafås*	1856	32,316	3	2,672	8.3	313	1,259	47.1	—	694	552	3	—
Älfdals och Nyeds domsaga	Gustaf Jansson, hemmansegare, Krakerud*	1839	36,191	10	2,068	5.7	94	478	23.1	—	455	7	4	—
Karlstads stad	Gullbrand Elowson, f. d. lektor*	1835	14,377	16	1,228	8.5	389	929	75.7	—	641	284	3	—
Kristinehamns, Filipstads och Askersunds städer ⁵⁾	Karl Otto, redaktör, Kristinehamn	1856	13,309	13	1,415	10.6	268	967	68.3	—	609	357	1	—
Örebro län.														
Edsbergs, Grimstens och Har-demo härad	Olof Gustaf Erikson, hemmansegare, Öfre Odensvi*	1844	24,046	12	1,622	6.7	124	1,020	63.5	—	606	423	1	—
Kumla och Sundbo härad	Ivan Erik Gustaf Svensson, braksegare, Skyll-berg*	1858	28,832	12	2,386	8.3	110	1,986	83.2	—	1,067	917	1	—
Glanshammars och Örebro härad	Anders Petter Gustafsson, hemmansegare, Sjö-gesta*	1852	21,609	7	1,528	7.1	57	641	42.0	—	412	227	2	—
Askers och Sköllersta härad	Folke Andersson, hemmansegare, Helgesta*	1829	21,254	7	1,319	6.2	35	499	37.8	—	304	193	2	—
Lindes domsaga	Lars Eriksson, hemmansegare, Bäck*	1855	34,428	17	2,874	8.3	296	1,177	41.0	—	806	357	4	—
Nora domsaga	Johan Gustaf Forsberg, bergsman, Stolpetorp*	1844	38,019	10	3,078	8.1	350	941	30.6	—	771	69	7	—
Örebro stad	Erik Agabus Nilson, grosshandlare	1862	25,288	26	2,169	8.6	732	1,185	54.6	—	724	459	2	—
Västmanlands län.														
Västmanlands södra domsaga	Axel Robert Lundblad, hemmansegare, Fredriks-berg	1862	30,411	3	2,117	7.0	96	1,565	73.9	—	810	751	4	—
Västmanlands västra domsaga	Adolf Fredrik Jansson, hemmansegare, Bråten*	1860	27,809	3	1,952	7.0	95	1,459	74.7	—	859	598	2	—
Västmanlands norra domsaga	Gustaf Lindgren, hemmansegare, Islingby*	1851	27,209	10	2,178	8.0	164	1,120	51.4	—	881	221	4	—
Västmanlands östra domsaga	Carl Erik Johansson, hemmansegare, Rönnå	1860	32,592	3	2,364	7.3	76	1,229	52.0	—	662	549	1	—
Västerås stad	Viktor Larsson, järnarbetare*	1869	14,230	30	1,737	12.2	166	1,363	78.5	—	749	613	1	—
Köpings, Nora, Lindesbergs och Enköpings städer ⁵⁾	Carl Johan Hammarström, hofslagare, Köping*	1842	13,307	19	1,665	12.5	132	1,024	61.5	—	618	402	—	—
Arboga och Sala städer	Evert Ludvig Camitz, disponent, stationskrif-vare, Sala	1855	12,360	22	1,062	8.6	231	773	72.8	—	467	304	2	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Län och valkrets. ¹⁾	Den valdes namn och ämbete eller yrke samt boningsort, då valkretsen omfattar mer än en kommun.	Den valdes födelseår.	Folkmängd d. 31 dec. 1904.	Valdag i september 1905.	Valberättigade.		Ejst valberättigade, men för ogrundna kommunalskylder härfande.	I valet deltagande.			Röstetal.		Kasserade valsedlar.	Öfrörlagade val.
					Antal.	% af folk-mängden.		Vid omedelbara eller elektorsval.	% af valberättigade (kol. 6).	Elektorer (vid medelbara val).	För den valde.	För närmaste man.		
Kopparbergs län.														
Leksands tingslag	Daniel Persson, hemmansegare, Tällberg*	1850	18,957	18	2,485	13.1	22	471	19.0	—	464	2	1	—
Gagnefs och Rättviks tingslag	Ollas Anders Ericsson, hemmansegare, Ofvamyra*	1858	21,961	18	2,307	10.5	1	733	31.8	—	408	211	—	—
Ofvan-Siljans domsaga	Smeds Lars Olsson, hemmansegare, Älfvalsåsen*	1857	29,758	10	3,508	11.8	30	1,690	48.2	—	1,181	470	2	—
Hedemora domsaga	Back Per Ersson, hemmansegare, Hede*	1840	36,666	10	3,732	10.2	215	1,938	51.9	—	1,167	756	6	—
Falu domsagas södra tingslag	Anders Hansson, hemmansegare, Solberga*	1839	23,649	10	2,881	12.2	126	1,038	36.0	—	726	309	3	—
Falu domsagas norra tingslag	Samuel Söderberg, hemmansegare, Hobbörn*	1859	20,125	10	1,763	8.8	172	706	40.0	—	509	195	1	—
Västerberglags domsaga	Johan Bernhard Eriksson, handelsföreståndare, Grängesberg	1878	30,577	10	2,492	8.1	419	1,729	69.4	—	975	750	4	—
Nås och Malungs domsaga	Johan Ström, hemmansegare, Transtrand*	1818	27,060	17	2,364	8.7	51	482	20.4	—	388	65	4	—
Falu, Hedemora och Sätters städer	Gustaf Nils Theodor af Callerholm, häradshöfding, Hedemora*	1852	13,234	16	1,333	10.1	463	743	55.7	—	462	281	—	—
Gäfla län.														
Gästriklands östra tingslag	Erik Andersson Leksell, murare, Sandviken	1854	36,809	8	3,510	9.5	396	2,540	72.4	—	1,375	1,164	1	—
Gästriklands västra tingslag	Olof Olsson, hemmansegare, See*	1862	29,690	8	2,787	9.4	332	1,526	54.8	—	1,076	439	5	—
Bergejö och Delsbo tingslag	Halvar Eriksson, hemmansegare, Elgered*	1855	24,779	3	2,354	9.5	52	1,080	45.9	—	518	319	6	—
Enångers och Forsa tingslag	Per Olsson, hemmansegare, Fläsbro*	1864	19,331	3	1,728	8.9	270	344	19.9	—	334	5	3	—
Västra Hälsinglands domsaga	Johan Ericsson, hemmansegare, Vallsta*	1852	33,063	10	2,179	6.6	208	1,225	56.2	—	816	398	7	—
Södra Hälsinglands västra tingslag	Erie Jonsson, landbrukare, Vik	1847	30,085	10	2,226	7.4	237	791	35.5	—	547	118	4	—
Södra Hälsinglands östra tingslag	Magnus Sundström, folkskollärare, Östansjö*	1861	23,351	10	2,184	9.4	123	951	43.5	—	856	72	—	—
Gäfla stad	Karl Starbäck, lektor***	1863	30,776	8	3,289	10.7	1,031	2,363	71.8	—	1,479	—	—	—
	Karl Magnus Lindb, redaktör	1863									1,378	983	—	—
Söderhamns stad	Julius Ebbe Centervall, rektor*	1844	11,285	23	996	8.8	599	746	74.9	—	581	160	5	—
Västernorrlands län.														
Medelpads västra domsaga	Johan Erik Nordin, f. d. folkskollärare, Stöde*	1843	32,730	17	2,446	7.5	290	1,022	41.8	—	554	466	—	—
Sköns tingslag	Svante Herman Kvarnzelius, bleckslagerimästare, Signelund*	1864	24,257	17	2,039	8.4	476	1,058	51.9	—	1,036	13	2	—
Njurunda, Indals och Ljustorps tingslag	Karl Robert Karlsson, glasarbetare, Fjäl	1869	22,639	17	1,636	7.2	457	1,117	68.3	—	716	397	4	—
Ångermanlands södra domsaga	Johan Nydal, skolföreståndare, Gudmndrä*	1846	31,253	17	2,929	9.4	614	1,061	36.2	—	503	58	500	11)
Ångermanlands mellersta domsaga	Anders August Eriksson, hemmansegare, Rödsta	1866	24,959	10	1,500	6.0	233	772	51.5	—	491	251	—	—
Ångermanlands västra domsaga	Carl Oswald Emthén, hemmansegare, Höfven*	1853	23,614	10	1,126	4.8	29	434	38.5	—	308	111	6	—
Nätra och Nordingrå domsaga	Petrus Hörnstén, hemmansegare, Nässjö*	1862	24,882	11	2,134	8.6	63	1,339	62.7	—	701	631	4	—
Själlevads och Arnäs domsaga	Carl Jonas Öberg, hemmansegare, Domsjö*	1859	26,773	10	2,478	9.3	296	1,333	53.8	—	733	593	6	—
Härnösands och Örnköldsviks städer	Axel Julius Hagström, skolföreståndare, Härnösand	1853	11,798	6	1,139	9.7	330	620	54.4	—	337	281	1	—
Sundsvalls stad	Johannes Hellgren, bokhandlare	1853	15,872	5	1,178	7.4	1,028	730	62.0	—	416	310	—	—
Jämtlands län.														
Jämtlands norra domsaga	Karl Karlsson, hemmansegare, Mo*	1867	29,849	10	2,012	6.7	121	548	27.2	—	523	7	—	—
Jämtlands västra domsaga	Erik Sundin, handlande, Hallen	1846	25,730	10	2,188	8.5	132	793	36.2	—	430	241	4	—
Jämtlands östra domsaga	Jöns Broomé, landbrukare, Billsta*	1841	31,474	3	2,112	6.7	148	393	18.6	—	369	8	1	—
Härjedalens domsaga	Sven Johan Enander, kyrkoherde, Lillhärdal*	1847	18,688	3	1,220	6.5	66	561	46.0	—	347	153	—	—
Östersunds och Hudiksvalls städer ²⁾	Victor Hugo Wickström, redaktör, Östersund	1856	12,146	8	1,491	12.3	186	855	57.3	—	473	375	—	—

den nuvarande representanten erhöi 822 röster och 5 valsedlar kasserades, blifvit efter anförda besvär upphäfdt af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, hvars utslag vunnit laga kraft. Det nya valet blef likaledes öfverklagadt, men fastställdes af såväl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

⁹⁾ Valet egde rum den 15 december 1905, sednn ett den 2 september s. å. förrättadt val, i hvilket af 3,555 valberättigade 2,560 deltog och hvarvid den nuvarande representanten utsågs med 1,086 röster, närmaste man erhöi 1,057 röster och 4 valsedlar kasserades, blifvit upphäfdt af såväl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t.

¹⁰⁾ Valet öfverklagades, men klagomålen blefvo såsom för sent inkomna ej af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande till pröfning upptagna. Sedan efter här-

öfver anförda besvär målet blifvit af Kungl. Maj:t återförvisadt till förnyad handläggning, fastställdes valet af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, hvars utslag vann laga kraft.

¹¹⁾ Valet öfverklagades, men Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förklarade de anförda besvären »icke till något dess vidare yttrande föranleda». Besvären fullföljdes ej hos Kungl. Maj:t.

¹²⁾ Afgick i februari 1906 på grund af § 26 riksdagsordningen. För fyllnadsvalet kommer redogörelse att meddelas i Valstatistiken för åren 1906—1908.

¹³⁾ På grund af gällande valkretsindelning tillhörde *Lysekils* stad vid de allmänna valen för riksdagsperioden 1906—1908 den valkrets, som i öfrigt utgöras af Lane och Stängenäs härad, och är således här räknad till landsbygden.

VALBERÄTTIGADE OCH I ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1906—1908 DELTAGANDE I DE SÄRSKILDA STÄDERNA.

1. Städer, ordnade valkretsvis.	2. Folk-mängd d. 31 dec. 1904.	3. Valberättigade.		5. Ejst valberättigade, men för ordnads kommun-nalutskylider hällande.	6. I valet deltagande.		7.	1. Städer, ordnade valkretsvis.	2. Folk-mängd d. 31 dec. 1904.	3. Valberättigade.		5. Ejst valberättigade, men för ordnads kommun-nalutskylider hällande.	6. I valet deltagande.		7.
		Antal.	% af folk-mängden.		Antal.	% af valberättigade (kol. 3)				Antal.	% af folk-mängden.		Antal.	% af valberättigade (kol. 3)	
Stockholm	317,964	34,244	10.8	35,930	20,096	58.7		Laholm (Hallands län)	1,788	249	13.9	3	169	67.9	
Södertälje (Stockholms län)	8,917	961	10.8	229	600	62.4		Falkenberg (d:o)	3,256	294	9.0	72	225	76.5	
Norrköping (d:o)	3,612	323	8.9	45	186	57.6		Varberg (d:o)	6,500	546	8.4	77	385	70.5	
Östhammar (d:o)	838	104	12.4	3	63	60.6		Kungsbacka (d:o)	1,044	124	11.9	14	80	64.5	
Öregrund (d:o)	1,155	162	14.0	7	46	28.4		Göteborg (Göteborgs o. Bohus län)	138,030	11,179	8.1	9,681	7,840	70.1	
Sigtuna (d:o)	511	58	11.4	1	31	53.4		Uddevalle (Göteborgs o. Bohus län)	11,037	768	7.0	376	344	44.8	
Vaxholm (d:o)	2,285	218	9.8	54	151	69.3		Strömstad (d:o)	2,919	242	8.3	50	57	23.6	
Uppsala (Uppsala län)	24,150	2,418	10.0	462	1,759	72.7		Vänersborg (Älfsborgs län)	7,052	557	7.9	85	385	69.1	
Nyköping (Södermanlands län)	7,956	764	9.6	102	232	30.4		Åmål (d:o)	3,759	415	11.0	67	270	65.1	
Torshälla (d:o)	1,825	187	10.2	42	55	29.4		Borås (Älfsborgs län)	17,842	1,148	6.4	256	718	62.5	
Strängnäs (d:o)	2,450	236	9.6	3	45	19.1		Marstrand (Göteborgs o. Bohus län)	1,536	138	9.0	18	61	44.2	
Mariefred (d:o)	1,176	162	13.8	1	22	13.6		Kungälv (d:o)	1,325	125	9.4	25	77	61.6	
Trosa (d:o)	748	101	13.5	—	31	30.7		Alingsås (Älfsborgs län)	3,723	351	9.4	15	289	82.3	
Eskilstuna (Södermanlands län)	13,556	2,010	14.8	378	1,672	83.2		Ulricehamn (d:o)	1,651	168	10.2	13	138	82.1	
Linköping (Östergötlands län)	15,414	1,473	9.6	175	946	64.2		Mariestad (Skaraborgs län)	4,073	385	9.5	1	228	59.2	
Norrköping (Östergötlands län)	44,378	3,614	8.1	1,545	3,070	84.9		Sköfde (d:o)	5,237	502	9.6	36	361	71.9	
Vadstena (Östergötlands län)	2,291	193	8.4	19	166	86.0		Falköping (d:o)	3,652	366	10.0	70	262	71.6	
Skeninge (d:o)	1,314	110	8.4	34	88	80.0		Lidköping (Skaraborgs län)	5,890	516	8.8	44	410	79.5	
Söderköping (d:o)	2,058	179	8.7	18	134	74.9		Skara (d:o)	4,863	460	9.5	45	319	69.3	
Motala (d:o)	2,943	276	9.4	51	213	77.2		Hjo (d:o)	1,861	182	9.8	3	149	81.9	
Grenna (Jönköpings län)	1,131	118	10.4	7	77	65.3		Karlstad (Värmlands län)	14,377	1,228	8.5	389	929	75.7	
Jönköping (Jönköpings län)	23,240	2,017	8.7	490	1,418	70.3		Kristinehamn (Värmlands län)	7,600	928	12.2	57	614	66.2	
Växjö (Kronobergs län)	7,697	758	9.8	29	501	66.1		Filipstad (d:o)	3,882	293	7.5	206	232	79.2	
Kalmar (Kalmar län)	13,746	1,173	8.5	294	765	65.2		Askersund (Örebro län)	1,827	194	10.6	5	121	62.4	
Västervik (Kalmar län)	8,786	636	7.2	202	438	68.9		Örebro (Örebro län)	25,288	2,169	8.6	732	1,185	54.6	
Eksjö (Jönköpings län)	4,215	399	9.5	16	254	63.7		Västerås (Västmanlands län)	14,230	1,737	12.2	166	1,363	78.5	
Oskarshamn (Kalmar län)	7,540	679	9.0	39	408	60.1		Köping (Västmanlands län)	4,792	602	12.6	73	445	73.9	
Vimmerby (d:o)	2,314	187	8.1	22	71	38.0		Nora (Örebro län)	1,714	227	13.2	4	130	57.3	
Borgholm (d:o)	1,088	102	9.8	13	55	53.9		Lindesberg (d:o)	2,310	331	14.3	—	176	53.2	
Visby (Gottlands län)	8,773	949	10.8	254	387	40.8		Enköping (Uppsala län)	4,491	505	11.2	55	273	54.1	
Karlskrona (Blekinge län)	26,074	2,619	10.0	984	1,500	57.3		Arboga (Västmanlands län)	5,222	454	8.7	73	329	72.5	
Karlshamn (Blekinge län)	7,166	767	10.7	107	481	62.7		Sala (d:o)	7,138	608	8.5	158	444	73.0	
Sölvesborg (d:o)	2,284	248	10.9	22	144	58.1		Falun (Kopparbergs län)	10,504	1,007	9.6	455	570	56.6	
Ronneby (d:o)	3,259	371	11.4	38	266	71.7		Hedemora (d:o)	1,969	239	12.1	7	121	50.6	
Kristianstad (Kristianstads län)	10,744	998	9.3	170	844	84.6		Säter (d:o)	761	87	11.4	1	52	59.8	
Trelleborg (Malmöhus län)	3,199	499	15.6	42	226	45.3		Gäffe (Gäfleborgs län)	30,776	3,289	10.7	1,031	2,363	71.8	
Skanör med Falsterbo (d:o)	916	110	12.0	48	42	38.2		Söderhamn (Gäfleborgs län)	11,285	996	8.8	599	746	74.9	
Simrishamn (Kristianstads län)	2,072	217	10.5	12	96	44.2		Härnösand (Västernorrlands län)	8,880	813	9.2	238	390	48.0	
Angelholm (d:o)	3,389	470	13.9	25	342	72.8		Örnsköldsvik (d:o)	2,918	326	11.2	92	230	70.6	
Malmö (Malmöhus län)	70,797	7,947	11.2	4,044	5,590	70.3		Sundsvall (Västernorrlands län)	15,872	1,178	7.4	1,028	730	62.0	
Lund (Malmöhus län)	18,401	1,758	9.6	460	1,320	75.1		Östersund (Jämtlands län)	7,099	883	12.4	98	599	67.8	
Hälsingborg (Malmöhus län)	27,253	4,352	16.0	287	3,137	72.1		Hudiksvall (Gäfleborgs län)	5,047	608	12.0	88	256	42.1	
Landskrona (Malmöhus län)	15,247	1,474	9.7	730	1,090	73.9		Umeå (Västerbottens län)	4,829	588	12.2	19	424	72.1	
Ystad (Malmöhus län)	10,184	1,247	12.2	158	1,143	91.7		Skellefteå (d:o)	1,346	157	11.7	9	121	77.1	
Halmstad (Hallands län)	16,729	1,293	7.7	480	1,022	79.0		Piteå (Norrbottens län)	2,728	239	8.8	99	96	40.2	
								Luleå (Norrbottens län)	8,978	912	10.2	597	634	69.5	
								Haparanda (d:o)	1,320	147	11.1	39	100	68.0	
								Samtliga städer ¹⁾	1,185,906	118,641	10.0	65,341	77,663	65.5	

¹⁾ Lysekils stad är ej här inräknad; jfr anm. 13 till tab. 4.

